

MEMÒRIA

**Catàleg d'elements d'interès
artístic, històric, ambiental i
patrimoni arquitectònic del
terme municipal de Sineu**

Revisió realitzada per Portal Forà Dinamització Cultural.

APROVACIÓ PROVISIONAL

MAIG 2014

ÍNDEX

1. Introducció	3
1.1. Contingut del catàleg de patrimoni	3
1.2. Proteccions existents	5
1.3. Criteris d'actuació i metodologia de treball	7
1.4. Modificacions respecte a l'anterior revisió del catàleg de patrimoni	8
2. Categories de protecció	10
3. Contingut del Catàleg	12
4. Relació de les fitxes lliurades	14
5. Compliment del Pla Territorial de Mallorca	23
5.1. Rutes d'interès cultural	23
5.2. Continguts mínims	25
6. Jaciments arqueològics	29
7. Bibliografia utilitzada	32
8. Equip de treball	37

DOCUMENTACIÓ ANNEXA

Annex 1. Acord del Ple del Consell de Mallorca, adoptat en la sessió del dia 2 de desembre de 2010, de declaració de Bé d'Interès Cultural, amb categoria de Conjunt Històric, a favor de Sineu	40
Annex 2. Informe de les al·legacions presentades al Catàleg de patrimoni del terme municipal de Sineu (2010)	53
Annex 3. Informe de les al·legacions presentades al Catàleg de patrimoni del terme municipal de Sineu (2013)	60

1. Introducció

El catàleg de protecció del patrimoni històric del terme municipal de Sineu suposa la protecció d'elements que, pels seus valors singulars o per les seves característiques urbanístiques o arquitectòniques, han de ser objecte d'una especial protecció. S'assenyala sobre la documentació gràfica, tant en sòl urbà com en sòl rústic, tots els elements patrimonials inclosos en aquest catàleg, amb el seu codi d'identificació i la categoria o el grau de protecció, assenyalant al mateix temps l'entorn de protecció, si n'hi ha.

Seguint les disposicions que s'indiquen a la Llei 12/1998, de 21 de desembre, de patrimoni històric de les Illes Balears s'estableix el règim de protecció dels béns integrants d'aquest patrimoni a partir de les categories de béns d'interès cultural i de béns catalogats.

Per a l'elaboració i tramitació d'aquest Catàleg, s'han considerat les disposicions normatives vigents, entre les que destaquen la Llei 12/1998, de 21 de desembre, del Patrimoni Històric de les Illes Balears, la Llei 16/1985, de 25 de juny, del Patrimoni Històric Espanyol, i el Pla Territorial Insular de Mallorca. Aquesta llei suposa un pas fonamental per a l'ordenació i per al reforç de les mesures destinades a la defensa i al coneixement del nostre Patrimoni Cultural i la catalogació és una de les més eficaces, encara que, com moltes vegades s'ha afirmat, no solament ho és la seva confecció i aprovació sinó, sobretot, la seva aplicació i difusió.

1.1. Contingut del catàleg de patrimoni

La present memòria descriu la tasca realitzada per l'equip de Portal Forà Dinamització Cultural, entre juny de 2009 i febrer de 2014.

En aquest catàleg es recullen les 373 fitxes realitzades i ampliades per l'equip de Portal Forà Dinamització Cultural, a més de 12 fitxes noves que s'han incorporat al catàleg. En total, el nou catàleg de patrimoni conté 385 fitxes, 224 fitxes urbanes i 161 fitxes en sòl rústic.

D'aquestes fitxes, 250 tenen la protecció màxima (A), 106 la protecció estructural (B) i 29 la protecció parcial o ambiental (C).

En el Catàleg s'han procurat introduir edificis representatius dels diferents tipus arquitectònics existents al municipi, però s'ha de remarcar que **el Catàleg ha de ser considerat com un document obert a successives revisions**, addicions i actualitzacions. El contingut pretén ser el més exhaustiu possible, malgrat les dificultats d'accés a determinats edificis i llocs. El Catàleg correspon a l'estat dels edificis i elements en el moment de la seva redacció.

La numeració ve precedida d'una lletra, amb la que s'indica la seva classificació general, així la correspondència és la següent:

- A: Jaciments arqueològics.
- B: Escultura monumental, religiosa i heràldica
- C: Arquitectura religiosa
- D: Arquitectura civil
- E: Arquitectura militar
- F: Béns etnològics
- G: Béns d'interès industrial
- H: Béns d'interès paisatgístic i ambiental. Aquesta categoria engloba no només els espais amb valors naturals destacats (orografia, hidrografia, flora i fauna), sinó també tots aquells conjunts urbans o trams de carrers amb unes característiques determinades que els confereixen una unitat valorable des d'un punt de vista etnològic, històric o social.
- I: Xarxa viària i obres d'enginyeria

En el cas de les fitxes d'arquitectura militar (E000), no hi ha cap element d'aquestes característiques a l'actual catàleg de patrimoni.

Les 5 fitxes de nova incorporació, per a l'aprovació inicial, són d'edificis i elements que no es trobaven inclosos en el catàleg. Aquestes són:

- D089 Casa urbana C/ Fang, 31
- D090 Casa urbana C/ Fang, 33
- F012 Molí d'en Jordà
- F030 Molí des Calvari
- I024 Camí de ses Fotges

A més, hem eliminat una sèrie de fitxes que creim que no eren mereixedores de ser incloses en el catàleg, donades les seves característiques i les profundes reformes a que han estat sotmeses. Aquestes són:

- Son Rubí (abans D020)
- Casa urbana C/ Ànimes (abans D023)
- Casa urbana C/ Parres, 8 (abans D081)
- Casa urbana C/ Sant Josep, 17 (abans D095)
- Casa urbana C/ Torrents, 5 (abans D103)

En aquest catàleg, per tant, s'han procurat introduir edificis representatius dels diferents tipus arquitectònics existents al poble, però hem de remarcar que el document presentat ha de ser considerat com un document obert a successives revisions.

Després del nou període d'informació pública i de les noves al·legacions presentades, s'han incorporat un total de 12 fitxes noves. Aquestes són:

- B045 Plafó de rajoles de Son Terrola
- B046 Plafons de rajoles de Can Perico Foradí (Sa Casa Nova)
- B047 Plafó del Sagrat Cor de Ca na Tonina Parreta
- B048 Plafó del Sagrat Cor de Can Pera
- C011 Cementeri municipal
- F077 Forn de calç de sa Coma d'en Mateu de So n'Oliver
- F078 Pedreres de Sa Ritxola
- F079 Pedreres de Son Rossinyol- Can Guillem de S'Hort
- F080 Pedreres de Sa Torre de Can Font
- F081 Pedreres de Son Busqueret
- F082 Pedreres de Son Pere
- F083 Galera del Comellar de Defla

1.2. Proteccions existents

El 2010 el municipi de Sineu va ser declarat Bé d'Interès Cultural (BIC), amb categoria de Conjunt Històric. La declaració va tenir lloc el 2 de desembre de 2010 i va ser publicada al BOIB el 23 de desembre de 2010 (Núm. 187). A l'annexe 1 es fa una transcripció del document del BOIB.

Sineu compta amb una sèrie d'elements que són Bé d'Interès Cultural, tots ells amb categoria de monument. Aquests compten amb una sèrie d'articles, a la LPHIB, directament relacionats amb la seva protecció: la possibilitat de delimitar un entorn de protecció (article 11); el deure de conservació (article 26); la possibilitat de sancionar en el cas d'incompliment del deure esmentat (articles 27 i 30); la reparació de danys en cas de ser malmès algun element (article 28); la regulació d'informes i d'autoritzacions (article 29); la cura i la regulació en la col·locació d'elements exteriors, com són ara anuncis, cartells o plaques d'identificació (article 31), etc.

Els elements BIC són:

CODI	NOM CATALOGACIÓ	NOM DEL CONSELL	CATEGORIA	TIPOLOGIA	DATA DECLARACIÓ
SIN-C007	MONESTIR CONCEPCIONISTA	CONVENT MONGES CONCEPCIONISTES	00 · MONUMENT	16 · EDIFICIS RELIGIOSOS	22/04/1949
SIN-D034	DEFLA	DEFLA	00 · MONUMENT	21 · ARQUITECTURA DEFENSIVA	22/04/1949
SIN-C008	ESGLÉSIA DE SANTA MARIA	ESGLÉSIA PARROQUIAL DE SANTA MARIA DE SINEU	00 · MONUMENT	16 · EDIFICIS RELIGIOSOS	03/03/2003

SIN-C003 i SIN-C004	ESGLÉSIA DELS MINIMS / ANTIC CONVENT DELS MÍNIMS. AJUNTAMENT	ESGLÉSIA I CONVENT DE JESUS - MARIA (ANTIC CONVENT DELS MINIMS)	00 · MONUMENT	16 · EDIFICIS RELIGIOSOS	25/07/2005
SIN-A023	CONJUNT PREHISTÒRIC DE SON ROSSINYOL / ES VELAR	CONJUNT PREHISTÒRIC DE SON ROSSINYOL / ES VELAR	00 · MONUMENT	30 · JACIMENTS ARQUEOLÒGICS	10/09/1966
SIN-B004	LA CREU DELS MORTS (PLACETA D'EN RAPÓ)	CREU DE LA PLACETA D'EN RAPÓ	00 · MONUMENT	37 · CREUS DE TERME	14/03/1963
SIN-B003	CREU D'EN RABASSA	CREU D'EN RABASSA	00 · MONUMENT	37 · CREUS DE TERME	14/03/1963
SIN-B002	CREU D'EN PASTOR	CREU D'EN PASTOR	00 · MONUMENT	37 · CREUS DE TERME	14/03/1963
SIN-A045	NECRÒPOLI DES SERRAL DES MORO/ SON TELLET	NECRÒPOLI DES SERRAL DES MORO/ SON TEI/ SON TEIET	00 · MONUMENT	30 · JACIMENTS ARQUEOLÒGICS	10/09/1966
SIN-A014	COVA DE SON COSTA	COVA DE SON COSTA	00 · MONUMENT	30 · JACIMENTS ARQUEOLÒGICS	10/09/1966
SIN-A012	RESTA PREHISTÒRICA DE SON CANDELER	RESTA PREHISTÒRICA DE SON CANDELER	00 · MONUMENT	30 · JACIMENTS ARQUEOLÒGICS	10/09/1966
SIN-A041	TALAIOT DE SA TORRE DE MONTORNES/ CAMÍ DE SON ALCAINES	TALAIOT DE SA TORRE DE MONTORNES/ CAMÍ DE SON ALCAINES	00 · MONUMENT	30 · JACIMENTS ARQUEOLÒGICS	10/09/1966
SIN-A010	COVA DE SA MINA / NECRÒPOLI DE SON ESTELA	NECRÒPOLI DE SON ESTELA / COVA DE SA MINA	00 · MONUMENT	30 · JACIMENTS ARQUEOLÒGICS	10/09/1966
SIN-A030	SON CREIXELL / SON PERE	SON PERE / SON CREIXELL	00 · MONUMENT	30 · JACIMENTS ARQUEOLÒGICS	10/09/1966
SIN-A006	COVA DES POU D'EN BANYES/ ES CAMÍ / SON PERE	COVA DES POU D'EN BANYES/ ES CAMÍ / SON PERE	00 · MONUMENT	30 · JACIMENTS ARQUEOLÒGICS	10/09/1966
SIN-A005	SA PLETA/S'ALZINAR/ SA TORRE DE CAN FONT	HABITACIÓ PREHISTÒRICA DE CAN FONT DE SA TORRE / SA PLETA / S'ALZINAR	00 · MONUMENT	30 · JACIMENTS ARQUEOLÒGICS	10/09/1966
SIN-A025	CONJUNT PREHISTÒRIC DE SES CASES DE SON VANRELL	CONJUNT PREHISTÒRIC DE SES CASES DE SON VANRELL	00 · MONUMENT	30 · JACIMENTS ARQUEOLÒGICS	10/09/1966
SIN-A001	SA TALAIA/ RESTES PREHISTÒRIQUES DE SON REBASSA	RESTES PREHISTÒRIQUES DE SON REBASSA / SA TALAIA	00 · MONUMENT	30 · JACIMENTS ARQUEOLÒGICS	10/09/1966
SIN-A021	PUIG DE SA CREU / TALAIOT DE SA TORRE DE MONTORNES	TALAIOT DE SA TORRE DE MONTORNER / PUIG DE SA CREU	00 · MONUMENT	30 · JACIMENTS ARQUEOLÒGICS	10/09/1966
SIN-A002	PUIG MORTER/ TURÓ FORTIFICAT DE SON FERRAGUT	TURÓ FORTIFICAT DE SON FERRAGUT / PUIG MORTER	00 · MONUMENT	30 · JACIMENTS ARQUEOLÒGICS	10/09/1966
SIN-A042	SEMENTER DE SON ESTELA / HABITACIÓ PREHISTÒRICA DE SA RITXOLETA DE DALT	HABITACIÓ PREHISTÒRICA DE SA RITXOLETA DE DALT / SEMENTER DE SON ESTELA	00 · MONUMENT	30 · JACIMENTS ARQUEOLÒGICS	10/09/1966

SIN-A026	SES ROTES DES MORO/ CONJUNT PREHISTÒRIC DE SON FERRAGUT/ SON MOIXETA	CONJUNT PREHISTÒRIC DE SON FERRAGUT / ROTES DES MORO / SON MOIXETA	00 · MONUMENT	30 · JACIMENTS ARQUEOLÒGICS	10/09/1966
SIN-A029	SEMENTER DES CLAPERS/ SON PERE	SON PERE / SEMENTER DES CLAPERS	00 · MONUMENT	30 · JACIMENTS ARQUEOLÒGICS	10/09/1966
SIN-A022	PUIG DE SA PARTIÓ / PUIG DE SES TRES FITES. SON CLOQUES	RESTES PREHISTÒRIQUES DE SON CLOQUES / ES PUIG DE SA PARTIÓ	00 · MONUMENT	30 · JACIMENTS ARQUEOLÒGICS	10/09/1966

S'ha de tenir en compte també que alguns escuts heràldics són també BIC segons el Decret 571/1963 de 14 de Març.

Aquests són:

- B002 Escut de la família Arnau
- B008 Escut de Can Gacies
- B009 Escut de la Peixateria
- B010 Escut i Placa de sa Quartera
- B012 Escut de Can Monara
- B013 Escut de la Rectoria
- B014 Escut de la Posada de la Bastida
- B015 Escut a l'escala del Convent dels Mínims
- B016 Placa al coll de cisterna del Convent dels Mínims
- B018 Escut Confraria
- B019 Escut de Can Dameto
- B029 Escut campanar Monestir
- B032 Escut de Defla. Casa1
- B033 Escut de Defla. Casa 2
- B034 Escut de Defla. Portal Forà
- B036 Escut del campanar (nínxol de Sta Barbara)
- B041 Escut de Can Gili

Per a l'elaboració i tramitació d'aquest Catàleg, s'han considerat les disposicions normatives vigents entre les que destaquen la Llei 12/1998, de 21 de desembre, del Patrimoni Històric de les Illes Balears, la Llei 16/1985, de 25 de juny, del Patrimoni Històric Espanyol, i el Pla Territorial Insular de Mallorca.

1.3. Criteris d'actuació i metodologia de treball

Els criteris d'actuació i la metodologia que s'ha utilitzat per a la redacció del catàleg de patrimoni han estat:

- La primera passa va ser la de revisar la totalitat dels elements que formaven part del catàleg realitzat fins l'any 2010, i ubicar sobre el plànol cada un dels elements, tant de la zona urbana com de la zona rústica.
- La següent passa va ser la visita dels elements que no teníem prou informació o no hi havia suficients fotografies. En aquestes visites es va dur a terme la documentació fotogràfica per a poder descriure amb exactitud l'element i poder incloure les fotografies a la nova fitxa de catàleg.
- Posteriorment es va procedir a modificar les fitxes de catàleg. Aquestes noves fitxes inclouen informació de les anteriors, però s'han modificat i ampliat amb una sèrie de camps.
- Finalment, una vegada acabades les fitxes s'ha realitzat una nova memòria i uns nous plànols generals de tot el municipi.
- Després de l'aprovació inicial, realitzada el maig de 2013, s'han presentat un total de 5 al·legacions a la documentació presentada; aquestes han estat contestades i s'han realitzat les modificacions pertinents.

1.4. Modificacions respecte a l'anterior revisió del catàleg de patrimoni

En la nova revisió del catàleg de patrimoni, duit a terme el 2013 respecte la documentació realitzada fins el 2010, s'han duit a terme dos tipus de modificacions: les que afecten a les esmenes realitzades pel Consell de Mallorca a altres catàlegs de patrimoni que estam realitzant i altres modificacions fetes per millorar la comprensió del catàleg i evitar duplicitats i una major quantitat de fitxes. Aquestes són:

1. Documentació gràfica

- Incorporació dels àmbits de protecció de les rutes culturals.
- Revisió i modificació dels àmbits de protecció de la majoria de les fitxes.
- Incorporació dels àmbits de protecció dels elements BIC.

2. Memòria i normativa

- Nova revisió de la memòria i del seu contingut
- S'ha incorporat un llistat dels elements BIC del municipi, amb el codi de cada element per poder localitzar-lo
- Al llistat d'elements, s'han incorporat els graus de protecció de cada un dels elements

- Modificació i ampliació dels criteris d'intervenció i les ordenances de protecció del catàleg, en coordinació amb les NNSS.
- Incorporació, al llistat bibliogràfic, de noves referències bibliogràfiques consultades.
- Simplificació dels graus de protecció:
 - Els graus de protecció integrals (A1 i A2) no han patit cap modificació
 - Els graus de protecció total (B1, B2 i B3) s'han simplificat en un sol grau, el B.
 - Finalment, els dos graus de protecció parcial, C1 i C2, també s'han unit en un sol grau, el C.

D'aquesta manera, s'aconsegueix una major simplificació de la normativa, tant per l'ajuntament com per l'usuari.

3. Fitxes de catàleg

- Revisió de tots els graus de protecció dels elements del catàleg i modificació d'alguns d'ells.
- Modificació dels codis d'alguns elements, per aconseguir una major unificació dels elements.
- Incorporació del grau de protecció BIC a la descripció de les fitxes en aquells elements que tenen aquest màxim nivell de protecció.
- Modificació als elements amb grau de protecció B, canviant la frase de "protecció parcial" per "protecció estructural". Substitució també a la memòria i a les ordenances de protecció.
- S'ha incorporat el grau de protecció al principi de les fitxes, per una major facilitat de consulta.
- Incorporació d'una major quantitat de fotografies, en algunes fitxes del catàleg.
- Major descripció en alguns camps de quasi totes les fitxes del catàleg, com per exemple el camp d'intervencions preferents i admissibles.
- Incorporació de 3 fitxes noves:
 - F012 Molí d'en Jordà
 - F030 Molí des Calvari
 - I024 Camí de ses Fotges
- S'ha incorporat també nova informació en algunes fitxes de catàleg.

2. Categories de protecció

S'han definit tres nivells de protecció aplicables als elements patrimonials catalogats: la protecció integral (A), la protecció estructural (B) i la protecció parcial o ambiental (C), en correspondència amb els tres nivells o graus de protecció que defineix la norma 47.1.b del PTM. A continuació es defineixen els criteris per a determinar el grau de protecció que ha de garantir-se per a cada element patrimonial.

A. Nivell de protecció integral

En podem distingir dos graus en funció als trets dels béns a protegir:

A1- Protecció integral

Aquest tipus de protecció implica una preservació íntegra del bé a protegir, això és, sense cap possibilitat de canvi que impliqui una modificació en la seva estructura, distribució i elements d'acabat. Aquests elements haurien de mantenir l'ús original o, en casos en que això no fos possible, haurien de ser usos compatibles amb l'adequat manteniment i protecció del bé. En aquests tipus de béns només es permetran obres de conservació, restauració i, en casos excepcionals, de recuperació d'alguna de les seves característiques originals (per exemple, una església).

A2.- Subcategoria protecció integral

Aquesta subcategoria engloba aquells elements d'un elevat valor patrimonial que, a causa del seu deteriorament, requereixen obres d'una certa entitat per assegurar-ne la permanència o el retorn a un estat desitjat.

També queden inclosos en aquesta subcategoria aquells elements patrimonials que, malgrat merèixer una protecció integral, posseeixen annexos no protegits o amb menor nivell de protecció. En aquest supòsit poden dur-se a terme obres de major entitat necessàries per a la continuïtat en el seu ús, aspecte i/o conservació.

B. Nivell de protecció estructural

Molts edificis, malgrat la seva importància, necessiten per a la continuïtat en el seu ús o conservació original adaptacions a determinades condicions actuals, com pot ser el cas d'un edifici residencial o d'un destinat a determinats serveis (per exemple, un hospital).

Aquesta categoria s'aplica als casos que, amb el límit de la conservació íntegra de les seves parts essencials i la seva volumetria (llevat de casos especials que es podran justificar de forma individualitzada), es permeten la execució d'obres: és el cas de les obres que permeten adaptar l'immoble a les condicions necessàries de confort i

necessitats que garanteixin la continuïtat de l'ús al qual es destina de manera que no s'abandoni l'edifici per falta d'aquestes condicions (p. ex. Adaptació d'un habitatge a les condicions d'habitabilitat marcades pel Decret 145/1997 del Govern Balear, i modificacions posteriors –construcció d'un bany, adaptació d'una cuina, etc...).

C. Nivell de protecció parcial o ambiental

Aquesta protecció afecta només a la conservació de la façana (o façanes), amb tots els elements que hi conté, i tipologia de coberta. A més, obliga a mantenir la volumetria existent en l'aiguavés corresponent a aquesta façana, a fi que la seva protecció sigui realment efectiva, amb l'única excepció de les obres que resultin indispensables per al manteniment de l'estructura de l'edifici.

S'hauran de preservar els elements enumerats en la fitxa.

També s'inclouen en aquesta protecció:

- La preservació de determinats espais o trams urbans conformats per una agrupació, més o manco homogènia de construccions urbanes, ateses les peculiars característiques d'aquests espais o trams urbans que li atorguen un suficient valor històric, arquitectònic o artístic. Aquesta agrupació presenta una coherència suficient per constituir una unitat susceptible de delimitació i el seu valor es refereix especialment al conjunt que formen les edificacions i no necessàriament al valor individual de cada una d'elles i atén sobretot als elements exteriors dels edificis, façanes i cobertes, i la configuració dels espais urbans.
- En espais paisatgístic d'interès es pretén establir mesures de protecció d'uns determinats espais que presenten valors destacats des del punt de vista ambiental i paisatgístic, ja sigui pels seus destacats valors naturals (orografia, hidrografia, flora i fauna) i/o perquè formen un conjunt d'elements naturals, humanitzats (cultius agrícoles) i construccions (arquitectura, elements etnològics) de rellevant interès.
- els arbres singulars.

3. Contingut del Catàleg

El catàleg de patrimoni està format per quatre documents:

1. Memòria Justificativa
2. Ordenances de Protecció i criteris d'intervenció
3. Plànols generals de situació
4. Fitxes de cada un dels elements catalogats

El catàleg està format per una sèrie de fitxes individualitzades, una per a cada un dels elements a protegir. La informació inclosa a la fitxa és una primera aproximació al coneixement de l'element patrimonial. La seva funció és la de constituir una base per a la documentació més exhaustiva a realitzar en cada cas concret. Aquesta documentació, com a mínim, s'ha de referir, per descripció i avaluació històrica, ambiental i cultural, a tots i cada un dels punts descrits a la fitxa, i a tots aquells no descrits per manca d'accessibilitat immediata.

En el límit de les competències públiques i privades, la fitxa de catàleg no pot substituir la investigació profunda i rigorosa, prèvia a qualsevol intervenció. En el moment en que s'hagi d'intervenir en un element catalogat cal completar la informació i el coneixement que existeix sobre ell mitjançant la inspecció detallada de l'indret i els àmbits construïts, i mitjançant l'aportació d'informació documental adient per part del promotor. És per això que es creu recomanable l'existència d'una *Comissió Municipal de Patrimoni* que controli i gestioni el Catàleg per a que sigui una eina eficaç. Existeixi o no l'esmentada Comissió, la tramitació de les sol·licituds de llicències exigirà una cura especial dels serveis tècnics municipals, amb l'obligació de girar una visita d'inspecció a l'immoble catalogat prèvia a l'emissió dels informes preceptius. Així es podrà comprovar l'estat actual de l'element protegit i completar i actualitzar, si escau, la informació disponible mitjançant la redacció del pertinent informe complementari del Catàleg. Aquests informes complementaris s'afegiran a l'expedient administratiu del Catàleg, incorporant-se formalment quan es procedeixi a la seva modificació o revisió.

Les directius d'intervenció s'han de considerar com una guia per al disseny de la intervenció arquitectònica i per a la valoració cultural d'aquesta, per part dels organismes que controlen la seva idoneïtat, a completar sempre per un estudi exhaustiu.

Pel que fa als continguts de la fitxa, hi ha diferents apartats:

- **Identificació de l'element:** on s'inclou la denominació, el codi, la tipologia, l'ús actual, l'autoria i l'estil o corrent arquitectònic de l'element. A més, hem inclòs també el grau de protecció de l'element per aconseguir una major facilitat d'ús del catàleg, per part dels tècnics municipals.

- **Identificació espacial:** on s'inclou el municipi, la situació, les coordenades UTM i l'altitud, l'entorn i la referència cadastral.
- **Notes històriques:** breu repàs als fets històrics que envolten al bé.
- **Descripció de l'element:** on s'inclou la descripció detallada de les estructures, la cronologia i datació, els criteris de datació, la classificació general, l'accessibilitat, funcionalitat i els materials i tècniques constructives.
- **Bibliografia**
- **Estat de conservació:** en aquest camp s'inclou l'estat de conservació, les causes del deteriorament, els defectes de conservació, els perills eventuais i els treballs realitzats.
- **Protecció de l'element:** on s'inclou el grau de protecció, la protecció proposada, els usos permesos, els elements destacats a preservar (que poden ser tant immobles com mobles), les intervencions preferents i admissibles, la propietat, la classificació del sòl i la protecció existent, a més d'un camp d'observacions.
- **Zona de protecció de l'element:** aquest camp s'ha d'emplenar només en el cas en que l'element tenguí una àrea de protecció al seu voltant. Aquest es compon de tres camps: àmbit d'influència, definició de les intervencions preferents sobre l'entorn de l'element i el plànol de delimitació de l'àmbit d'influència.
- **Galeria d'imatges**
- **Plànol de situació:** els plànols de cada un dels elements han estat realitzats a partir dels plànols generals, urbà i rústic. S'ha seleccionat l'element i s'ha copiat en la seva fitxa corresponent.

Les directrius proposades han de servir com a guia per als tècnics de l'Ajuntament i per als arquitectes interventors en el Patrimoni, per a que les intervencions siguin el més adequades possible.

Hem de tenir en compte que, quan s'intervé en un edifici catalogat, s'ha de fer amb les següents premisses:

- 1.- El coneixement de les característiques tipològiques i estilístiques bàsiques que li donen el seu valor patrimonial i constitueixen la seva personalitat.
- 2.- Salvaguarda dels elements que confereixen el seu valor patrimonial.
- 3.- La unitat de la intervenció. Una intervenció no s'ha de convertir en una barreja d'estils recuperats, ni ha de prescindir de cap element que compongui l'estil bàsic que defineix l'element patrimonial.
- 4.- Jerarquització de la intervenció.
- 5.- La intervenció ha de dignificar encara més l'edifici, no restar-li valor patrimonial.

4. Relació de les fitxes lliurades

A continuació es fa una relació de la totalitat de les fitxes incloses en el present catàleg, amb el seu grau de protecció i la seva situació dins el municipi (urbà o rústic).

Jaciments arqueològics

CODI	ELEMENT	GRAU PROTECCIÓ	SITUACIÓ
SIN-A001	Sa Talaia/ Restes prehistòriques de Son Rebassa	A1 (BIC)	Rústic
SIN-A002	Puig Morter/ Turó fortificat de Son Ferragut	A1 (BIC)	Rústic
SIN-A003	Son Vallfogó	A1	Rústic
SIN-A004	Es Fangar	A1	Rústic
SIN-A005	Sa Pleta/ S'alzinar/ Sa Torre de Can Font	A1 (BIC)	Rústic
SIN-A006	Cova des Pou d'en Bany/ Es Camí/ Son Pere	A1 (BIC)	Rústic
SIN-A007	Coves de Son Creixell	A1	Rústic
SIN-A008	Coves de Son Pere	A1	Rústic
SIN-A009	Son Regalat / Corberassa	A1	Rústic
SIN-A010	Cova de sa mina/ Necròpoli de Son Estela	A1 (BIC)	Rústic
SIN-A011	Cova de sa Ritxoleta de Dalt	A1	Rústic
SIN-A012	Resta prehistòrica de Son Candeler	A1 (BIC)	Rústic
SIN-A013	Coves i font de mina de Binitaref Vell	A1	Rústic
SIN-A014	Cova de Son Costa	A1 (BIC)	Rústic
SIN-A015	Cova de can Curolla. Establí de Son Costa	A1	Rústic
SIN-A016	Es Clapers	A1	Rústic
SIN-A017	Puig de Reig	A1	Rústic
SIN-A018	Cova des molí d'en Gaspar	A1	Urbà
SIN-A019	Cova des conills. Es Pujol	A1	Rústic
SIN-A020	Son Riera	A1	Rústic
SIN-A021	Puig de sa Creu/ Talaiot de Sa Torre de Montornes	A1 (BIC)	Rústic
SIN-A022	Puig de sa Partió / Puig de ses Tres Fites. Son Cloques	A1 (BIC)	Rústic
SIN-A023	Conjunt prehistòric de Son Rossinyol/ Es Velar	A1 (BIC)	Rústic
SIN-A024	Cova des Puig de Defla	A1	Rústic
SIN-A025	Conjunt prehistòric de les cases de Son Vanrell	A1 (BIC)	Rústic
SIN-A026	Ses Rotes des Moro/ Conjunt prehistòric de Son Ferragut/ Son Moixeta	A1 (BIC)	Rústic
SIN-A027	Son Vanrell	A1	Rústic
SIN-A028	Son Vanrell	A1	Rústic
SIN-A029	Sementer des Clapers/ Son Pere	A1 (BIC)	Rústic
SIN-A030	Son Creixell/ Son Pere	A1 (BIC)	Rústic
SIN-A031	Son Costa	A1	Rústic
SIN-A032	Son Costa	A1	Rústic
SIN-A033	Corbera / Son Costa	A1	Rústic
SIN-A034	Sa Roca / Son Costa	A1	Rústic
SIN-A035	Ses cases de Son Alcaines	A1	Rústic
SIN-A036	Son Alcaines	A1	Rústic
SIN-A037	Sa Torre de Montornes	A1	Rústic

SIN-A038	Sa Torre de Montornes	A1	Rústic
SIN-A039	Sa Torre de Montornes	A1	Rústic
SIN-A040	Font de mina de sa Torre de Montornes	A1	Rústic
SIN-A041	Talaiot de sa Torre de Montornes/ Camí de Son Alcaines	A1 (BIC)	Rústic
SIN-A042	Sementer de Son Estela/ Habitació prehistòrica de sa Ritxoleta de Dalt	A1 (BIC)	Rústic
SIN-A043	Cases de sa Ritxoleta de Dalt	A1	Rústic
SIN-A044	Puig de na Marcona	A1	Rústic
SIN-A045	Necròpoli des Serral des Moro / Son Tellet	A1 (BIC)	Rústic
SIN-A046	Es Bernadins. Sa Ritxola	A1	Rústic

Escultura monumental religiosa i heràldica

CODI	ELEMENT	GRAU PROTECCIÓ	SITUACIÓ
SIN-B001	Creu des Puig de Sa Creu	A2	Rústic
SIN-B002	Creu d'en Pastor	A1 (BIC)	Urbà
SIN-B003	Creu d'en Rabassa	A1 (BIC)	Urbà
SIN-B004	La Creu dels Morts (Placeta d'en Rapó)	A1 (BIC)	Urbà
SIN-B005	Monument del Centenari	A2	Urbà
SIN-B006	Escut de la família Arnau	A1 (BIC)	Urbà
SIN-B007	Via Crucis	A1	Urbà
SIN-B008	Escut de Can Gacies	A1 (BIC)	Urbà
SIN-B009	Escut de la Peixateria	A1 (BIC)	Urbà
SIN-B010	Escut i Placa de sa Quartera	A1 (BIC)	Urbà
SIN-B011	Escut de s'Escorxador	A1	Urbà
SIN-B012	Escut de Can Monara	A1 (BIC)	Urbà
SIN-B013	Escut de la Rectoria	A1 (BIC)	Urbà
SIN-B014	Escut de la Posada de la Bastida	A1 (BIC)	Urbà
SIN-B015	Escut a l'escala del Convent dels Mínims	A1 (BIC)	Urbà
SIN-B016	Placa al coll de cisterna del Convent dels Mínims	A1 (BIC)	Urbà
SIN-B017	Escut a l'entrada del Monestir Concepcionista	A1	Urbà
SIN-B018	Escut de l'antiga Confraria de la Verge Maria dels Pobres	A1 (BIC)	Urbà
SIN-B019	Escut de Can Dameto	A1 (BIC)	Urbà
SIN-B020	Baix relleu de Can Dionís	A1	Urbà
SIN-B021	Baix relleu de Cas Trinxeter	A1	Urbà
SIN-B022	Baix relleu de l'antiga Confraria de la Verge Maria dels Pobres	A1	Urbà
SIN-B023	Placa ca la Senyora Frau	A2	Urbà
SIN-B024	Placa Son Riera	A2	Urbà
SIN-B025	Placa Convent Germanes de la Caritat	A2	Urbà
SIN-B026	Placa Commemorativa del Centenari de Madò Florida	A2	Urbà
SIN-B027	Placa de Can Querol	A2	Urbà
SIN-B028	Placa Monestir Concepcionista	A1	Urbà
SIN-B029	Escut campanar Monestir	A1 (BIC)	Urbà
SIN-B030	Placa església de l'antic convent dels Mínims	A1	Urbà
SIN-B031	Placa Plaça de S. Marc	A2	Urbà
SIN-B032	Escut de Defla. Casa1	A1 (BIC)	Rústic

SIN-B033	Escut de Defla. Casa 2	A1 (BIC)	Rústic
SIN-B034	Escut de Defla. Portal Forà	A1 (BIC)	Rústic
SIN-B035	Placa de sa Torre de Can Font	A1	Rústic
SIN-B036	Escut del campanar (nínjol de Sta Barbara)	A1 (BIC)	Urbà
SIN-B037	Escut de Sineu de L'Hospici	A1	Urbà
SIN-B038	Escut dels Crespí de l'Hospici	A1	Urbà
SIN-B039	Placa Escola de sa Quintana	A2	Urbà
SIN-B040	Placa Campanar Monestir	A2	Urbà
SIN-B041	Escut de Can Gili	A1 (BIC)	Urbà
SIN-B042	Monument a la Dida	A2	Urbà
SIN-B043	Monument al Ciclista Alomar	A2	Urbà
SIN-B044	Escultura de Jaume I	A2	Rústic
SIN-B045	Plafó de rajoles de Son Terrola	A1	Rústic
SIN-B046	Plafons de rajoles de Can Perico Foradí (Sa Casa Nova)	A2	Rústic
SIN-B047	Plafó del Sagrat Cor de Ca na Tonina Parreta	A1	Urbà
SIN-B048	Plafó del Sagrat Cor de Can Pera	A1	Urbà

Arquitectura religiosa

CODI	ELEMENT	GRAU PROTECCIÓ	SITUACIÓ
SIN-C001	Capella de les monges de la Caritat	A1	Urbà
SIN-C002	Convent de les germanes de la Caritat	B	Urbà
SIN-C003	Església dels Mínims	A1 (BIC)	Urbà
SIN-C004	Antic Convent dels Mínims. Ajuntament.	A1 (BIC)	Urbà
SIN-C005	Oratori de Sant Josep	A1	Urbà
SIN-C006	Hospici	A2	Urbà
SIN-C007	Monestir Concepcionista	A1 + A1 (BIC)	Urbà
SIN-C008	Església de Santa Maria	A1 (BIC)	Urbà
SIN-C009	Calvari	A2	Rústic
SIN-C010	Ermita	A2 + C	Rústic
SIN-C011	Cementeri municipal	B + A1	Rústic

Arquitectura civil

CODI	ELEMENT	GRAU PROTECCIÓ	SITUACIÓ
SIN-D001	Es Morers	B	Rústic
SIN-D002	Es Repòs	B + A1	Rústic
SIN-D003	Hort de Can Font	B	Rústic
SIN-D004	Hort d'en Gili	B + A2	Rústic
SIN-D005	Sa Ritxoleta de Baix	A2	Rústic
SIN-D006	Sa Roca	B	Rústic
SIN-D007	Sa Rota	A2	Rústic
SIN-D008	Son Aulet	A2	Rústic
SIN-D009	Son Baró	B	Rústic
SIN-D010	Son Cantagall	A2	Rústic

SIN-D011	Son Cloques	B	Rústic
SIN-D012	Son Emperador	A2	Rústic
SIN-D013	Son Fangos	A2	Rústic
SIN-D014	Son Feina	B	Rústic
SIN-D015	Son Fiol	B	Rústic
SIN-D016	Son Julià	B	Rústic
SIN-D017	Son Pere	A2	Rústic
SIN-D018	Son Regaladet	B	Rústic
SIN-D019	Son Regalat	B	Rústic
SIN-D020	Sa Casa Nova (Son Joan Pax)	B	Rústic
SIN-D021	Son Torner	B	Rústic
SIN-D022	Binitaref	A2	Rústic
SIN-D023	Sa Casa Baixa	A2	Rústic
SIN-D024	Son Frontera	A2	Rústic
SIN-D025	Son Oliver	A2	Rústic
SIN-D026	Sa Ritxola	A2	Rústic
SIN-D027	Sa Ritxoleta	A2	Rústic
SIN-D028	Son Creixell	A2	Rústic
SIN-D029	Son Busqueret	B	Rústic
SIN-D030	Son Matgí	A2	Rústic
SIN-D031	Son Rossinyol	A2	Rústic
SIN-D032	Son Vanrell	A2	Rústic
SIN-D033	Sa Torre de Can Font	A2	Rústic
SIN-D034	Defla	A2 + A1 (BIC)	Rústic
SIN-D035	Son Font de Dalt	A2	Rústic
SIN-D036	Casa de pagès a Son Font	B	Rústic
SIN-D037	Son Alcaines	A2	Rústic
SIN-D038	Son Ferragut	A2	Rústic
SIN-D039	Son Moixeta	A2	Rústic
SIN-D040	Son Riera	A2	Rústic
SIN-D041	Son Vallfogó	B	Rústic
SIN-D042	Son Corb	B	Rústic
SIN-D043	Son Tei	A2	Rústic
SIN-D044	Son Virgo	A2	Rústic
SIN-D045	Sa Torre de Montornés	A2	Rústic
SIN-D046	Corberassa	B	Rústic
SIN-D047	Son Costa (Corbera)	B	Rústic
SIN-D048	Son Estela	A2	Rústic
SIN-D049	Posada de la Ritxola (C/ Aljubs, 25)	B	Urbà
SIN-D050	Can Guapo (C/ Arraval, 6)	B	Urbà
SIN-D051	Casa urbana C/ Arraval, 8	C	Urbà
SIN-D052	Celler del Bisbe (C/ Bisbe, 1)	A2 + A1	Urbà
SIN-D053	Ca Madò Bel de s'Hostal (C/ Bisbe, 4)	A2 + B	Urbà
SIN-D054	Farmàcia (C/ Bisbe, 5)	B	Urbà
SIN-D055	Casa urbana C/ Bous, 16	B	Urbà
SIN-D056	Posada de Son Serra de Marina (C/ dels Bous, 26)	B	Urbà
SIN-D057	Posada de sa Bastida (C/ Bous, 36)	A2 + A1	Urbà
SIN-D058	Casa urbana C/ Bous, 40	B	Urbà
SIN-D059	Casa urbana C/ Bous, 44	B	Urbà
SIN-D060	Casa urbana C/ Bous, 58	B	Urbà
SIN-D061	Casa urbana C/ Bous, 67	B	Urbà
SIN-D062	Can Joan Tintoré (C/ Bous, 85)	B	Urbà

SIN-D063	Can Cacá (C/ Bous, 87)	B	Urbà
SIN-D064	Can Servera (Hotel León) (C/ Bous, 129)	A2	Urbà
SIN-D065	Casa urbana C/ Bous, 133	B	Urbà
SIN-D066	Casa urbana C/ Bous, 149	B	Urbà
SIN-D067	Casa urbana C/ Bous, 151	B	Urbà
SIN-D068	Casa urbana C/ Bous, 153	A2	Urbà
SIN-D069	Ca na Catalina Botera (C/ de Ses Cases Noves, 14)	B	Urbà
SIN-D070	Can Rafelet (C/ de Ses Cases Noves, 26)	B	Urbà
SIN-D071	Casa urbana C/ Creu, 12	A2	Urbà
SIN-D072	Can Querol (C/ Degà Joan Rotger, 3)	B + A2	Urbà
SIN-D073	Can Joan Capó (C/ Degà Joan Rotger, 4)	A2	Urbà
SIN-D074	Can Monoi/Can Duran (C/ Degà Joan Rotger, 6)	B	Urbà
SIN-D075	Casa urbana C/ Esperança, 6	B	Urbà
SIN-D076	Casa urbana C/ Esperança, 7	A2	Urbà
SIN-D077	Casa urbana C/ Esperança, 16-18	B + A2	Urbà
SIN-D078	Posada de Son Emperador/Can Curolla (C/ Esperança, 17)	A2	Urbà
SIN-D079	Casa urbana C/ Esperança, 20	B	Urbà
SIN-D080	Casa urbana C/ Esperança, 26	B	Urbà
SIN-D081	Can Cutilles (C/ Esperança, 32)	A2	Urbà
SIN-D082	Can Gacies (C/ Esperança, 34)	A2	Urbà
SIN-D083	Casa urbana C/ Fang, 1	B	Urbà
SIN-D084	Casa urbana C/ Fang, 5	B	Urbà
SIN-D085	Casa urbana C/ Fang, 17	C	Urbà
SIN-D086	Casa urbana C/ Fang, 23	B	Urbà
SIN-D087	Can Monara (C/ Fang, 24)	B + A1	Urbà
SIN-D088	Casa urbana C/ Fang, 26	B	Urbà
SIN-D089	Casa urbana C/ Fang, 31	B	Urbà
SIN-D090	Casa urbana C/Fang, 33	B	Urbà
SIN-D091	Casa urbana C/ Font, 1	B	Urbà
SIN-D092	Casa urbana C/ Font, 3	B	Urbà
SIN-D093	Can Font (C/ Font, 4)	A2	Urbà
SIN-D094	Casa urbana C/ Llevant, 3	B	Urbà
SIN-D095	Can Morret (C/ de Llorito, 1)	B	Urbà
SIN-D096	Can Gili (C/ Major, 13)	A1	Urbà
SIN-D097	Posada de Son Riera (C/ Major, 15)	B	Urbà
SIN-D098	Can Ganyot (C/ Major, 21)	B	Urbà
SIN-D099	Ca don Enric d'Espanya (C/ Major, 24)	A2	Urbà
SIN-D100	Casa urbana C/ Major, 27	B	Urbà
SIN-D101	Can Mascaró (C/ Major, 32)	B	Urbà
SIN-D102	Cas General (C/ Major, 37)	B	Urbà
SIN-D103	Can Putxet (C/ Major, 45)	B + A1	Urbà
SIN-D104	Casa urbana C/ Mas, 1	A2	Urbà
SIN-D105	Casa urbana C/ Mas, 7	B	Urbà
SIN-D106	Son Garriga (C/ Mercadal, 1)	A2 + A1	Urbà
SIN-D107	Can Gabriel Dameto (C/ Mercadal, 2)	A2 + A1	Urbà
SIN-D108	Cas Metge don Bernardí (C/ Mercadal, 3)	A2	Urbà
SIN-D109	Ca na Rectora (C/ Mercadal, 4)	B	Urbà
SIN-D110	Ca don Bernardí (C/Mercadal, 6)	B	Urbà
SIN-D111	Antiga Cúria Reial (C/ del Palau, 2; C/ de l'Esperança, 1)	A2	Urbà
SIN-D112	Casa urbana C/Palau, 7	B	Urbà

SIN-D113	Can Gomiles (C/Parres, 3)	B	Urbà
SIN-D114	Casa urbana C/Parres, 4	B	Urbà
SIN-D115	Can Salom (C/ Parres, 6)	B	Urbà
SIN-D116	Casa urbana C/Parres, 10	B	Urbà
SIN-D117	Ca na Feliva (C/ Parres, 12)	B	Urbà
SIN-D118	Casa urbana C/ Parres, 17	B	Urbà
SIN-D119	Casa urbana C/ Parres, 21	B + A2	Urbà
SIN-D120	Casa urbana C/ Parres, 22	B	Urbà
SIN-D121	Can Julià (Sa Plaça, 8)	A2 + A1 + B	Urbà
SIN-D122	Posada de Defla (Sa Plaça, 9- C/ del Bisbe)	A2	Urbà
SIN-D123	Casa urbana C/ Pintor J. Pons Frau, 6	B + A2	Urbà
SIN-D124	Casa urbana C/Pintor J. Pons Frau, 9	B + A1	Urbà
SIN-D125	Casa urbana C/ Pujol, 7	B	Urbà
SIN-D126	Casa urbana C/ Racó, 14	B	Urbà
SIN-D127	Can Teu (C/ Ramon Llull, 15)	B	Urbà
SIN-D128	Can Rafel Rotgeret (C/ Ramon Llull, 20)	B	Urbà
SIN-D129	Ca l'Amo n'Antoni Trinxeter (C/ Reis de Mallorca, 4)	B	Urbà
SIN-D130	Casa urbana C/ Reis de Mallorca, 5	B	Urbà
SIN-D131	Ca la Senyora Frau (C/ Rnd. Arnau Ramis, 1)	A2	Urbà
SIN-D132	Casa urbana C/Rnd. Arnau Ramis, 5	B	Urbà
SIN-D133	Can Morro (C/Rnd. Arnau Ramis, 10)	B	Urbà
SIN-D134	Casa urbana C/Sant Francesc, 1	B	Urbà
SIN-D135	Casa urbana C/Sant Francesc, 3	B	Urbà
SIN-D136	Casa urbana C/ Sant Josep, 3	B	Urbà
SIN-D137	Casa urbana C/ Sant Josep, 4	B	Urbà
SIN-D138	Casa urbana C/ Sant Josep, 6	B	Urbà
SIN-D139	Casa urbana C/Sant Josep, 20	B	Urbà
SIN-D140	Can Ferrer (C/ Sol, 1)	B	Urbà
SIN-D141	Casa urbana C/ Son Costa, 3	B	Urbà
SIN-D142	Son Riera (C/ Son Riera, 10)	A2	Urbà
SIN-D143	Casa urbana C/ Son Sabater, 5	C + A2	Urbà
SIN-D144	Son Sabater (C/ Son Sabater, 6)	B + A1	Urbà
SIN-D145	Xalet de Ca n'Estela (C/ Son Sabater, 13)	B	Urbà
SIN-D146	Son Torelló (C/ Son Torelló, 1)	A2 + A1	Urbà
SIN-D147	Casa urbana C/ Tavernes, 15	B + A1	Urbà
SIN-D148	Casa urbana C/ Tavernes, 19	B	Urbà
SIN-D149	Casa urbana C/Tavernes, 9	B	Urbà
SIN-D150	Casa urbana C/ Triquet, 3	B	Urbà
SIN-D151	Casa urbana C/ Triquet, 7	B	Urbà
SIN-D152	Casa urbana C/Triquet, 11	B	Urbà
SIN-D153	Ca ses Barraques (C/ Veguer de Fora, 11)	B	Urbà
SIN-D154	Ca ses Barraques (C/ Veguer de Fora, 9)	B	Urbà

Béns etnològics

CODI	ELEMENT	GRAU PROTECCIÓ	SITUACIÓ
SIN-F001	Aljub de s'escorxador	A2	Urbà
SIN-F002	Molí d'en Moixetó	A2	Urbà
SIN-F003	Molí de s'Oguera	A2	Urbà

SIN-F004	Molí d'en Carrió	A2	Urbà
SIN-F005	Molí d'en Pau	A2	Urbà
SIN-F006	Molí de ses Penyes	A2	Urbà
SIN-F007	Molí Nou	A2	Urbà
SIN-F008	Molí de Can Pere Feliu	A2	Urbà
SIN-F009	Molí d'en Pep Gomila	A2	Urbà
SIN-F010	Molí d'en Gaspar	A2	Urbà
SIN-F011	Molí de na Pascuala	A2	Urbà
SIN-F012	Molí d'en Jordà	A2 + B	Urbà
SIN-F013	Pou d'en Cardils	A2	Urbà
SIN-F014	Pou d'en Rabassa	A2	Urbà
SIN-F015	Pou d'en Triquet	A2	Urbà
SIN-F016	S'Abeurador	A2	Urbà
SIN-F017	Pou de la Plaça dels Donants de Sang	A2	Urbà
SIN-F018	Pou de S'Alou	A2	Urbà
SIN-F019	Pou de na Morera	A2	Urbà
SIN-F020	Pou dels Horts	A2	Urbà
SIN-F021	Voravies de la Vila de Sineu	A2	Urbà
SIN-F022	Escopidors de la Vila de Sineu	A2	Urbà
SIN-F023	Rellotge de sol de l'església parroquial	A1 (BIC)	Urbà
SIN-F024	Rellotge de sol devora la Rectoria	A1 (BIC)	Urbà
SIN-F025	Rellotge de sol dels Mínims	A1 (BIC)	Urbà
SIN-F026	Teules Pintades	A2	Urbà
SIN-F027	Aljub de Can Polla II	A2	Urbà
SIN-F028	Molí de Cas General	A2	Rústic
SIN-F029	Molí d'en Collet	A2	Rústic
SIN-F030	Molí des Calvari	A2	Rústic
SIN-F031	Molí hidràulic des Camp Pla	A2	Rústic
SIN-F032	Molí hidràulic de Banderola	A2	Rústic
SIN-F033	Conjunt hidràulic de Defla	A2	Rústic
SIN-F034	Restes del Molí d'en Bas	A2	Rústic
SIN-F035	Pou de Banderola	A2	Rústic
SIN-F036	Pou de Benasca	A2	Rústic
SIN-F037	Pou de Corberassa	A2	Rústic
SIN-F038	Pou de Sa Torreta	A2	Rústic
SIN-F039	Pou de Son Guitard	A2	Rústic
SIN-F040	Pou del camí vell de Costitx	A2	Rústic
SIN-F041	Pou d'en Vaquer	A2	Rústic
SIN-F042	Pou Llevoner	A2	Rústic
SIN-F043	Pou de la Sinieta	A2	Urbà
SIN-F044	Pou dels Reis	A2	Rústic
SIN-F045	Pou d'en Banys	A2	Rústic
SIN-F046	Sestadors de la Ritxoleta de Baix	A2	Rústic
SIN-F047	Era de Son Feina	A2	Rústic
SIN-F048	Era de Son Torner	A2	Rústic
SIN-F049	Sínia de Can Ferrer	A2	Rústic
SIN-F050	Sínia de Sa Casa Nova	A2	Rústic
SIN-F051	Sínia de Sa Torreta	A2	Rústic
SIN-F052	Sínia de s'Hort de Can Font	A2	Rústic
SIN-F053	Sínia de Son Barrina	A2	Rústic
SIN-F054	Sínia de Son Galceran	A2	Rústic
SIN-F055	Sínia del pont	A2	Rústic

SIN-F056	Sínies del camí de Banderola	A2	Rústic
SIN-F057	Forn de calç de Defla	A2	Rústic
SIN-F058	Relotge de sol de Son Alcaines	A2	Rústic
SIN-F059	Relotge de sol de Son Creixell	A2	Rústic
SIN-F060	Relotge de sol de Son Rossinyol	A2	Rústic
SIN-F061	Relotge de sol de sa Torre de Can Font	A2	Rústic
SIN-F062	Aljub de Ca na Joana Gallo	A2	Rústic
SIN-F063	Aljub de Can Polla	A2	Rústic
SIN-F064	Aljub i hort tancat de Can Barreter	A2	Rústic
SIN-F065	Aljub des Velar d'en Joan Quefe	A2	Rústic
SIN-F066	Aljub de Can Tronxo	A2	Rústic
SIN-F067	Aljub de Son Terrola	A2	Rústic
SIN-F068	Aljub i hort tancat de Can Agustí Ció	A2	Rústic
SIN-F069	Aljub i hort tancat de Ca l'Amo Antoni de Son Ribes	A2	Rústic
SIN-F070	Aljub i hort tancat de Can Pelut	A2	Rústic
SIN-F071	Barraca de Can Teu	A2	Rústic
SIN-F072	Establlits de Son Rossinyol	A2	Rústic
SIN-F073	Fita de terme de Son Fangos	A2	Rústic
SIN-F074	Ses Tres Fites	A2	Rústic
SIN-F075	Fita de terme de la carretera de Llubí	A2	Rústic
SIN-F076	Fita de sa Casa Baixa	A2	Rústic
SIN-F077	Forn de calç de sa Coma d'en Mateu de So n'Oliver	A2	Rústic
SIN-F078	Pedreres de Sa Ritxola	A2	Rústic
SIN-F079	Pedreres de Son Rossinyol- Can Guillem de S'Hort	A2	Rústic
SIN-F080	Pedreres de Sa Torre de Can Font	A2	Rústic
SIN-F081	Pedreres de Son Busqueret	A2	Rústic
SIN-F082	Pedreres de Son Pere	A2	Rústic
SIN-F083	Galera del Comellar de Defla	A2	Rústic

Béns d'interès industrial

CODI	ELEMENT	GRAU PROTECCIÓ	SITUACIÓ
SIN-G001	Celler Can Cabot (Es Grop)	B +A2	Urbà
SIN-G002	Celler Can Castanyer	A2	Urbà
SIN-G003	Es Cine (Cine Gacies o Cine Monumental de Sineu)	C	Urbà
SIN-G004	Escorxador municipal	C	Urbà
SIN-G005	Peixateria municipal	C	Urbà
SIN-G006	C.P. Sa Quintana	C	Urbà
SIN-G007	Celler Can Font	A2	Urbà
SIN-G008	Sa Farinera de Can Gual	C	Urbà
SIN-G009	Ses Quarteres	B	Urbà
SIN-G010	La Quartera	B	Urbà
SIN-G011	Cimentera i mines de lignit	C + A2	Rústic
SIN-G012	Celler Can Verd	B	Urbà

Béns d'interès paisatgístic i ambiental

CODI	ELEMENT	GRAU PROTECCIÓ	SITUACIÓ
SIN-H001	Carrer Escala del Palau	C	Urbà
SIN-H002	Plaça des Mercadal	C	Urbà
SIN-H003	Es Fossar (Es Mercat)	C	Urbà
SIN-H004	Conjunt marjat de Son Nadal	C + A2	Rústic
SIN-H005	Conjunt marjat des Puig d'en Carnisser	C + A2	Rústic
SIN-H006	Conjunt marjat des Puig de Reig	C + A2	Rústic
SIN-H007	Establlits de son Rossinyol	C + A2	Rústic

Xarxa viària i obres d'enginyeria

CODI	ELEMENT	GRAU PROTECCIÓ	SITUACIÓ
SIN-I001	Pont Camí Vell d'Ariany	A2	Rústic
SIN-I002	Pont de Banderola	A2	Rústic
SIN-I003	Pont de Corberassa	A2	Rústic
SIN-I004	Pont de sa Bomba	A2	Rústic
SIN-I005	Pont de sa Picardia	A2	Rústic
SIN-I006	Pont d'en Caguera	A2	Rústic
SIN-I007	Pont d'en Romeu o de so na Ferrara	A2	Rústic
SIN-I008	Pont d'en Torelló	A2	Rústic
SIN-I009	Pont de Corbera	A2	Rústic
SIN-I010	Pont d'es Torrent de Son Riutort	A2	Rústic
SIN-I011	Camí vell de Costitx	C+ A2	Rústic
SIN-I012	Camí de Llubí	C+ A2	Rústic
SIN-I013	Camí de Búger	C+ A2	Rústic
SIN-I014	Camí de Son Creixell	C+ A2	Rústic
SIN-I015	Camí vell d'Inca	C+ A2	Rústic
SIN-I016	Camí de Montuïri	C+ A2	Rústic
SIN-I017	Camí de Benasca	C+ A2	Rústic
SIN-I018	Camí vell d'Ariany	C+ A2	Rústic
SIN-I019	Camí vell de Santa Margalida	C+ A2	Rústic
SIN-I020	Carretera de Sant Joan	C+ A2	Rústic
SIN-I021	Carretera de Petra	C+ A2	Rústic
SIN-I022	Carretera vella d'Inca	C+ A2	Rústic
SIN-I023	Estació de tren	B	Urbà
SIN-I024	Camí de ses Fotges	C+ A2	Rústic

5. Compliment del Pla Territorial de Mallorca

El Pla Territorial de Mallorca estableix una sèrie de propostes per tal que els municipis, mitjançant el seu planejament general, garanteixin la protecció del seu propi patrimoni urbanístic, arquitectònic i etnològic.

Aquest document ofereix una sèrie de propostes amb la finalitat de traçar unes directrius que assegurin l'elaboració dels catàlegs com a instruments de protecció més eficaços. Aquestes propostes marquen els continguts mínims d'aquests instruments amb l'objectiu de garantir una certa unitat de criteris en quant a graus de protecció i nomenclatura bàsica. Així mateix, es proposa una jerarquització d'elements patrimonials susceptibles de ser inclosos en els catàlegs, organitzats en diferents tipus, tenint present tant el contingut de la Llei de Patrimoni Històric de les Illes Balears com la tipologia edilícia.

En aquest sentit, en el Catàleg de patrimoni històric del terme municipal de Sineu s'han tengut en compte aquestes disposicions marcades pel PTM, les quals seran completades amb la normativa de les Normes Subsidiàries del municipi.

S'ha assenyalat sobre la documentació planimètrica, tant en sòl urbà com en sòl rústic, tots els elements patrimonials catalogats, amb el seu codi d'identificació, assenyalant al mateix temps l'àrea de respecte o àrea de protecció de l'entorn i les visuals, si aquesta existeix.

Així mateix, segons manament del propi PTM, el catàleg ha d'incloure els elements de caràcter etnològic que pel seu valor cultural o paisatgístic mereixen una especial protecció, sempre que el seu estat de conservació en permeti la recuperació. Alguns d'aquests elements, com molins (de vent, d'aigua o de sang), tafones, sínies o pous, tenen l'entitat suficient perquè la necessitat de protecció no sigui qüestionada; en canvi, existeixen altres elements etnològics que per les seves petites dimensions i la seva situació en l'entorn rural fa que estiguin més exposats al seu deteriorament. El present catàleg inclou un gran nombre d'aquests elements, així com també s'hi inclouen barraques de roter, marjades i camins.

5.1. Rutes d'interès cultural

El PTM pretén difondre la realitat patrimonial, tant als visitants forans com als habitants de Mallorca. El tema s'aborda des de l'angle de la necessitat de coneixement i comprensió de la realitat patrimonial de l'illa i de la reeducació de les actituds envers aquesta, sobretot de la població insular. Per tot això es proposa la creació d'unes rutes d'interès cultural, les quals suposen la creació d'uns recorreguts de caràcter educatiu a partir de monuments prèviament estudiats i adequadament preparats per ser visitats, garantint així la "reconducció" d'una bona part d'aquest flux de visitants.

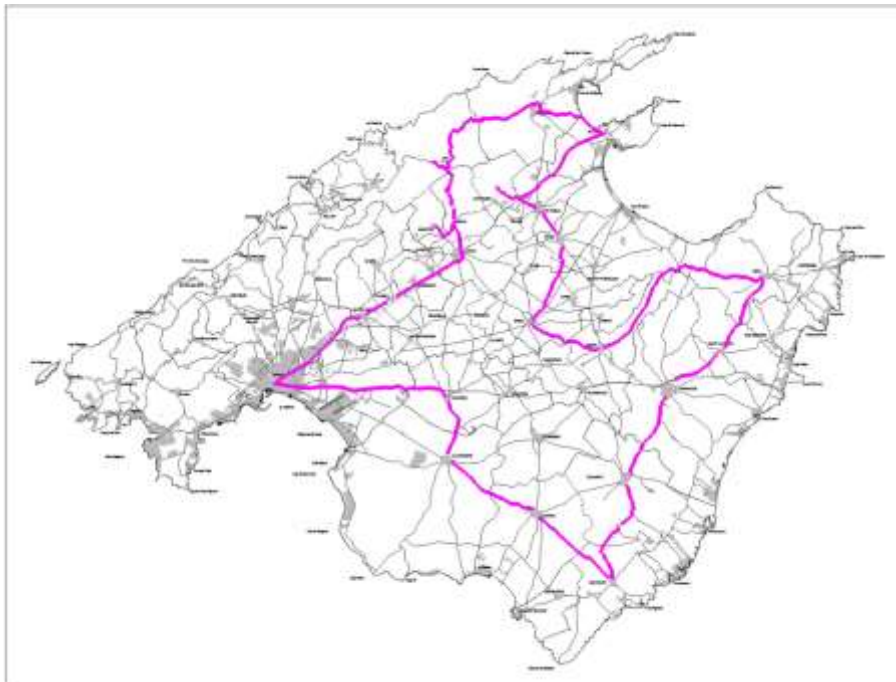
En el cas del terme municipal de Sineu, trobam una sèrie de rutes que passen pel seu terme municipal:

- Ruta del Gòtic
- Ruta del Barroc

Ruta del gòtic

Aquesta ruta s'ha d'iniciar, indubtablement, a la ciutat de Palma, la refundació de la qual, després de l'arrasament de la ciutat musulmana, coincideix amb l'inici d'aquest període i per tant la seva estructura urbana en general pot considerar-se com a gòtica.

Després de visitar el gòtic de Palma, la ruta segueix un recorregut per la resta de l'illa, i en el terme de Sineu trobam l'església de Santa Maria (SIN- C008).

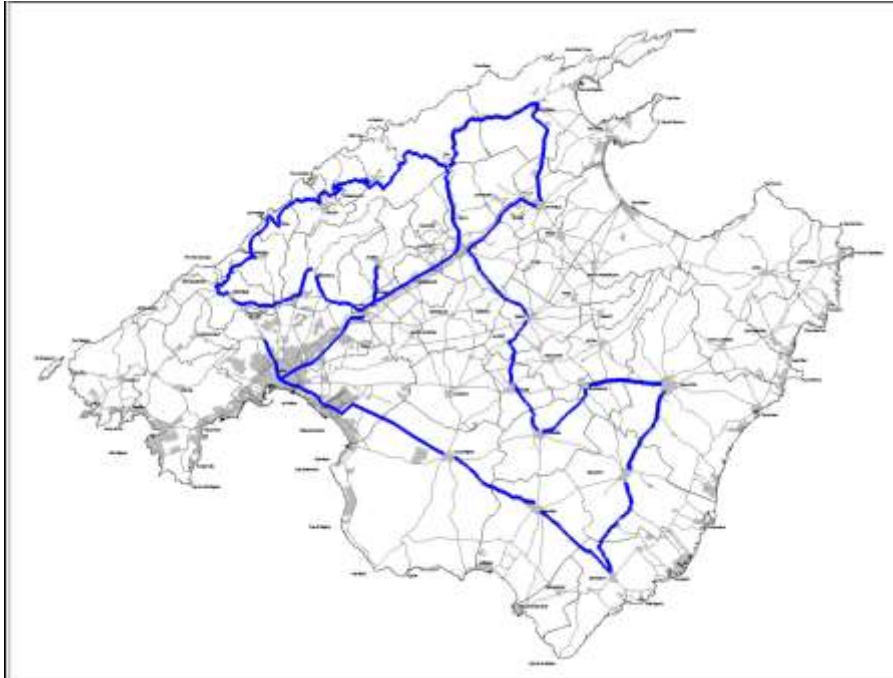
Ruta del Barroc

El patrimoni arquitectònic i artístic de l'època barroca (segles XVII- XVIII) que es conserva a Mallorca en general és molt extens, ja que correspon a una època de floriment econòmic i cultural.

Les edificacions iniciades durant aquest període tenen una execució més ràpida, la qual cosa els confereix un aspecte més homogeni tant en els aspectes constructius i estilístics com (i aquest és potser el seu aspecte més important) en els elements mobles que inclouen a l'interior.

El recorregut s'organitza de manera mixta, sobre la base dels elements patrimonials individualitzats o inclosos en un nucli urbà.

En el cas de Sineu, trobam el Convent dels Mínims (SIN-C004), juntament amb la seva església (SIN-C003).

5.2. Continguts mínims del PTM

En el Pla Territorial de Mallorca es proposa una jerarquització d'elements patrimonials susceptibles de ser inclosos en els catàlegs, organitzats en diferents tipus, tenint present tant el contingut de la llei com la tipologia edilícia. La major part d'aquests tipus han estat objecte d'estudi tant d'investigadors particulars com d'organismes oficials, de manera que en molts de casos els catàlegs no han de fer sinó reunir en un sol instrument tots aquells elements ja estudiats i potser protegits. La relació de tipus no és exhaustiva, sinó que se'n poden incorporar altres de diferents a aquests quan es consideri necessari. No obstant això, els catàlegs hauran de recollir, com a mínim, els que s'enumeren a continuació. Els analitzarem tipus per tipus.

- Jaciments arqueològics. Apareixen recollits en la Carta arqueològica de Mallorca promoguda per la Conselleria de Cultura del Govern de les Illes Balears, que després de més de deu anys de vigència ha de ser sotmesa a una necessària revisió. És un objectiu preferent incorporar aquesta Carta als planejaments municipals, completant-la si és necessari, i identificar clarament sobre els plans d'ordenació del territori municipal els jaciments i la seva delimitació (en cas d'haver-se realitzat).

- Escultura monumental religiosa i heràldica. Tots aquests elements varen ser declarats Béns d'Interès Cultural (BIC) en el seu conjunt mitjançant el Decret 571/63, de 14 de març, sobre protecció d'escuts, emblemes, pedres heràldiques, rotlles de justícia, creus de terme i peces similars de interès històric artístic.
- Arquitectura religiosa. Ha estat objecte de nombrosos estudis, generalment enfocats des d'un punt de vista de tipologies estilístiques (gòtic, barroc, edificis conventuals, esglésies de repoblació...).
- Arquitectura civil. És el tipus numèricament més ampli i el menys estudiat dels que s'han d'incloure en els catàlegs. Els estudis realitzats sobre l'arquitectura civil solen referir-se als exemples més notoris de l'arquitectura residencial senyorial rural, i està generalment restringida a una època molt concreta (segles XVII-XIX). Per altra banda, els estudis sobre arquitectura tradicional popular solen referir-se més als seus elements constitutius (portals, finestres, paviments...) que no a edificis concrets, sense que hi hagi cap tipus de protecció genèrica per a aquests elements. És per això que en aquest apartat s'ha de fer un esforç major a l'hora d'elaborar els catàlegs municipals per aconseguir un nivell de preservació idoni del patrimoni esmentat. (Les propostes que afecten a les Possessions vénen reflectides en els apartats següents, ja que són un element important tant a nivell de protecció del medi rural en general com del patrimoni arquitectònic en particular).
- Arquitectura militar. El Decret de 22 d'abril de 1949 declara la protecció de tots els castells i elements d'arquitectura defensiva de l'Estat, que es concreten a Mallorca en el llistat elaborat per G. Alomar. Queden, malgrat això, nombrosos elements d'aquest tipus sense inventariar, en bona part lligats a l'arquitectura civil privada (torres de defensa incorporades en edificis rurals i urbans i habitatges fortificats).
- Béns etnològics. Aquests elements, pel seu caràcter puntual, es troben en perill de desaparèixer, en haver perdut molts d'ells el seu ús tradicional. Des del PTM se'n proposa una protecció especial d'aquests donat el seu alt valor cultural i paisatgístic. Al mateix temps, s'han realitzat ja per part del Consell de Mallorca estudis i inventaris d'alguns d'aquests elements en diferents municipis, referits en concret a Cases de Neu, Porxos de Sóller, pous comunals i tafones. Les propostes que afecten a alguns d'aquests béns etnològics vénen exposades als apartats següents, ja que són elements importants tant a nivell de protecció del medi rural com del patrimoni cultural.
- Béns d'interès industrial. Els vestigis són cada cop més escassos a causa de la gradual desaparició de les activitats industrials com a conseqüència del desenvolupament excloent de la "indústria turística" i de la pressió urbanística. Per això cal una protecció dels que encara queden per preservar la memòria d'una època i d'unes activitats que varen ser tan importants per a l'economia i la societat insular en general. Aquests edificis,

concebuts com a “contenidors” d'una activitat, són la major part de les vegades compatibles amb nous usos, no tan sols de caràcter cultural, sinó també de caràcter administratiu o productiu.

- Béns d'interès paisatgístic i ambiental. Aquest grup comprèn els espais amb destacats valors naturals (orografia, hidrografia, flora i fauna), i també tots aquells conjunts urbans amb unes característiques determinades que li confereixen una unitat considerada valorable des d'un punt de vista etnològic, històric o social. Pot tractar-se d'un carrer, amb una determinada tipologia de façanes, exponents d'un determinat moment històric, potser no valorable individualment però si globalment com a conjunt. Pot tractar-se d'un barri sencer, en el qual el traçat viari conjuntament amb la tipologia residencial estableixin unes pautes dignes de ser preservades.

Segons el PTM, s'han de catalogar, i incloure en el catàleg municipal, els elements etnològics rurals següents:

- Murs de pedra en sec

El PTM estableix la protecció total dels murs de pedra en sec.

Per als murs que confronten amb un vial rústic o una carretera es proposa, a més a més, que el municipi elabori un inventari d'aquells trams que puguin considerar-se d'alt valor paisatgístic ambiental, en el qual se n'especifiqui la tipologia, l'altura i les condicions, així com un plànol concret de la seva situació i les actuacions necessàries per conservar-los. Aquest inventari o catàleg pot ser complementari, sinó coincident, amb el que es proposa més endavant per als camins.

Per als murs que constitueixen una separació entre finques, encara que no estiguin catalogats es procurarà el seu manteniment a les finques que mantinguin el seu ús tradicional i es condicionaran les noves construccions en sòl rústic a la conservació i la restauració dels elements etnològics existents a les finques afectades.

En el cas de noves segregacions, s'haurà d'exigir així mateix la realització de murs de pedra en sec, del mateix tipus dels existents a la zona, per tancar les finques resultants d'aquestes segregacions.

- Marjades

El PTM proposa la protecció a priori d'aquests elements.

A més a més, es proposa incloure en el planejament de cada municipi on aquestes existeixin, la delimitació d'unes àrees paisatgístiques configurades essencialment per marjades. S'haurà de realitzar, així mateix, una o diverses fitxes descriptives per a cadascun d'aquests espais paisatgístics en què es reflecteixi el tipus de mur que delimita les marjades, l'altura característica, així com documentació gràfica i fotogràfica sobre els elements més característics i la seva ubicació concreta. Aquestes àrees haurien de ser zones

d'actuació preferent quant a rehabilitació dels elements en sí, com pel que fa a la recuperació dels usos agraris tradicionals, reconduint-los cap a sectors alternatius, com per exemple l'agricultura ecològica.

- Barraques de roter i altres elements singulars representatius de tècniques tradicionals En les actuacions encaminades a protegir i recuperar aquests elements s'haurà de realitzar una feina prèvia de catalogació.

Respecte a les actuacions, aquestes s'hauran de concretar en la promoció d'ajudes des dels organismes públics per conservar i restaurar aquests elements, i per afavorir-ne la posada en valor com a béns d'alt interès patrimonial.

Per altra banda, les propostes elaborades per a aquests elements etnològics es fan extensives a altres elements existents tals com les cases de neu, els forns de calç, els molins fariners i els d'aigua, etc.

- Camins empedrats

Encara que els antics camins públics han estat objecte d'estudis i de rehabilitacions, és una actuació preferent la realització, per part dels ajuntaments, d'inventaris detallats d'aquests camins en què en quedin reflectides, per trams, les característiques essencials, com ara els límits (parets de pedra en sec, d'esquena d'ase, etc.), l'orografia, la pavimentació, la vegetació, i les edificacions pròximes. A més a més, han de quedar clarament grafiats en els plànols dels planejaments municipals com a vies de titularitat i/o ús públic, i així poder lluitar contra els intents il·lícits de privatització o de desviació dels traçats originals.

Pel que fa als usos tradicionals d'aquests elements, la majoria han perdut totalment la seva funció de via de comunicació ràpida i han quedat amb un ús lúdic com a vies paisatgístiques, les quals en aquests últims anys han adquirit notables proporcions perquè ha aparegut fins i tot un turisme dedicat exclusivament a recórrer aquestes rutes. Aquesta "renovació" de l'ús i aquesta reconducció cap a sectors productius de la societat demanen al mateix temps unes inversions per mantenir-los i protegir-los que en garanteixin la continuïtat i evitin que aquest ús renovat pugui adquirir un caràcter agressiu.

6. Jaciments arqueològics

L'elaboració del catàleg de patrimoni arqueològic de Sineu ha consistit sobretot en desenvolupar un treball de camp i redactar després una fitxa identificativa per a cada jaciment arqueològic.

Aquestes fitxes han agafat com a model les de l'Inventari Arqueològic de Mallorca, elaborades entre els anys 1986 i 1995 per la Conselleria de Cultura, Educació i Esports, les quals han estat actualitzades amb les nostres dades.

Per altra banda, la cartografia utilitzada s'ha basat en els mapes topogràfics de la Conselleria d'Obres Públiques i Ordenació del Territori.

La nostra tasca es completa amb la incorporació d'un arxiu fotogràfic digital, relatiu als jaciments del terme.

Desenvolupament del treball

L'inventari arqueològic del terme de Sineu comprèn 46 fitxes de jaciments arqueològics, les quals es revisen i corregeixen les possibles errades de localització o descripció, o senzillament d'actualització de les dades, com és el cas, per exemple, del jaciment del Puig Morter que fou excavat en la dècada dels 80.

Dins d'aquestes fitxes s'inclouen dues de noves, la de la cova des Molí d'en Gaspar (SIN-A018) i la des Conills (SIN-A019), que no estaven incloses al llistat del govern.

Estat actual dels jaciments

En quant a l'estat actual dels jaciments de Sineu hem constatat que, malauradament, la majoria d'ells es troben en un estat molt precari. Alguns dels factors que han ocasionat aquest fet, han estat, entre d'altres, les tasques agrícoles. No sempre, però, la feina del pagès, és la responsable de l'estat de conservació de les restes arqueològiques. De fet, en no poques ocasions, és precisament la manca de feina de la pagesia la que provoca més danys. Aquest és el cas dels jaciments que per l'abandonament del camp s'han convertit en garriga o pinars on gairebé és impossible la localització, i no en parlem del mal que provoquen les arrels entre les pedres de talaïots, naviformes i altres estructures.

Les obres privades són l'altre factor majoritari envers la mal conservació del patrimoni arqueològic. Però, no s'ha d'oblidar que alguns d'aquests jaciments tenen més de 3.000 anys, fet que per sí mateix explicaria l'erosió natural provocada pels elements.

Jaciments arqueològics excavats o afectats per obres

A Sineu com a fet d'especial rellevància, podem destacar la excavació d'un jaciment, ens referim concretament a l' inventariat a la Carta Arqueològica amb el número **47/3** que correspon al **Puig Morter**, aquest jaciment ha estat excavat i entregada la memòria d'excavació al Departament de Patrimoni del Consell Insular de Mallorca.

Cal ressenyar també, que arran d'un es d'unes obres a la **Plaça del Mercat** també es va realitzar una excavació arqueològica d'urgència i va posar de manifest la gran riquesa patrimonial del poble de Sineu, vil·la ja de certa importància durant l'època medieval islàmica.

Esperem, però, que el futur del poble no posi en perill el seu passat. El llegat cultural i patrimonial no és, en cap cas, un llast que dificulta la navegació pel curs del temps, sinó més bé un norai on poder amarrar i ser el lloc de sortida de qualsevol viatge.

Jaciments d'especial rellevància

Hi ha alguns jaciments que destaquen de la resta, ja sigui per la bona conservació de les restes o per la importància científica que poden proporcionar al coneixement de la història del poble.

Aquest serien el casos dels jaciments de Puig Morter, sa Rota des Moro, sa Cova de Son Costa, es Velar de Son Rossinyol, sa Ritxoleta de Dalt, es Puig de Reig, es Puig de sa Creu i Son Vanrell.

Recomanem la neteja, excavació i consolidació d'aquest jaciments.

Dels 46 jaciments arqueològics inventariats només n'hi ha dos que són de propietat municipal; el de la cova des Pou d'en Banys i el de la cova des Molí d'en Gaspar. Aquest darrer jaciment s'està estudiant actualment i sembla que podria donar gran quantitat d'informació d'especial rellevància.

Els altres jaciments arqueològics

Una de les observacions que voldríem fer, una vegada fet el treball de camp, es envers a la distribució de diferents jaciments que no es poden estudiar aïlladament sinó en conjunt ja que es localitzen a escassa distància uns dels altres.

Així, podem parlar del conjunt de jaciments de **sa Torre de Montornes** que a més de compartir un mateix marc geogràfic també comparteixen un mateix marc cronològic. Un altre exemple seria el de les **coves de Son Creixell, Son Pere** i la del **Pou d'en Banys**.

Voldríem destacar aquí, que gairebé la majoria dels jaciments visitats es localitzen a zones elevades (sobre turons o puigs). Això podria explicar-se pel fet que, ja des de temps remots, sempre s'ha cercat el punt estratègic i de control visual de la zona perifèrica. Un altre element que també explicaria aquest fet seria que les zones més

altes són les que presenten major dificultat a l'hora de conrear-les. Així l'arada no els hauria fet tant malbé, tan sols la garriga hauria pertorbat el seu repòs.

Voldríem acabar agraint a tots aquells propietaris que, en lloc de posar-nos traves, ans el contrari ens han facilitat enormement aquesta tasca de catalogació. I és que, en la majoria dels casos, té més valor la font oral que passa de pares a fills que no pas la tecnologia més moderna.

7. Bibliografia utilitzada

AAVV: Catàleg ARCA. Conselleria de Cultura, Educació i Esports. Govern Balear. 1993.

AAVV: *Catàleg dels molins de vent fariners de Mallorca*. Consell de Mallorca. Mallorca, 2006.

AAVV: *Els molins en el paisatge i l'arquitectura de les Illes Balears*. Palma, Casal Balaguer, 1995. P. 61, 72.

AAVV: *Gran Enciclopèdia de Mallorca*. Palma, Promomallorca, 1989-1998. Tom III, p. 78, 401. Tom IV, p. 191, 390. Tom VI, p. 70. Tom VIII, p. 174. Tom XII, p. 62. Tom XIII, p. 21, 57, 58. Tom XIV, p. 55- 56, 401. Tom XVI, p. 255, 266, 278. Tom XVII, p. 331; Tom XVIII, p. 65. Tom XIX, p. 97.

AAVV: *Guia del pla de Mallorca*. Consell de Mallorca. Palma, 1994.

AAVV: *Inventari dels molins de vent fariners*. Asociación de Amigos de los Molinos de Mallorca. Mallorca, 1992.

AAVV: *Inventari dels cellers de Sineu*. Consell de Mallorca.

AAVV: *Mancomunitat del Pla de Mallorca. Tierras doradas*. Govern Balear. Palma, 2009.

AAVV: *Mapa Topogràfic Balear, escala 1:5.000*. Conselleria d'Obres Públiques i Ordenació del Territori. Govern Balear, Palma. 1993.

Ambrós, Maria Francisca: El celler de Can Font, a la revista local *Díngola*. OCB, Sineu, Setembre. 2010. p. 38.

Aramburu- Zabala, J.: *El patrón de asentamiento de la cultura talayótica de Mallorca*. El Tall, Palma, 1998.

Aramburu-Zabala, J.; Garrido, C.; Sastre, V.: *Guía arqueológica de Mallorca*. Olañeta, Palma, 1992.

Arqueociència Serveis Culturals, S.L.: *Informe de la intervenció arqueològica de l'IES Sineu*. 2006.

Berard, G.: *Viaje a las Villas de Mallorca* [1789]. Facsímil Ajuntament de Palma, 1983.

Bover, J.M.: *Nobiliario Mallorquín*. Palma, La forada, 2005.

Calvo, M.; Guerrero, V. M.; Salvà, B.: *Arquitectura ciclópea del Bronce Balear. Análisis morfofuncional y desarrollo secuencial*. El Tall, Palma, 2001.

Cantarellas, C.: *La arquitectura mallorquina desde la Ilustración a la restauración*. Palma, Institut d'Estudis Baleàrics, 1981

Carbonell, M.; Martínez, B.: *El convent dels mínims de Sineu*. Palma, Portal Forà, 2010.

Castro, P.V.; Escoriza, T.; Sanahuja, M. E.: *El edificio Alfa del Puig Morter de Son Ferragut (Sineu), Mallorca*. 2001.

Castro, P.V.; Escoriza, T.; Sanahuja, M. E.: "L'edifici Alfa del Puig Morter i l'horitzó de Son Ferragut: un nou tipus d'unitat domèstica mediterrània entre els segles viii i vi abans de la nostra era", a *Tribuna d'Arqueologia*. Generalitat de Catalunya, Barcelona, 2006. Pp. 77-92

Castro, P.V.; Escoriza, T.; Sanahuja, M. E.: "Los grupos domésticos en la Prehistoria de Mallorca. El edificio Alfa del Puig Morter (Sineu, Mallorca) y la prácticas sociales del Horizonte de Son Ferragut (c. 750/700 – 525/475 cal ANE)". De la conferència *World islands in Prehistory* realitzada a Deià del 13 al 18 de setembre de 2001. British Archaeological Report, internacional series, Oxford, 2002.

Crespí i Niell, Mn. Lluís Notes de l'Obra, ABM.

De la Fuente, I.: "Visures. La mirada del còmplice l'antic cine de Sineu", a *Díngola* núm. 2 (Març 2011). P. 21-22.

Ensenyat Ensenyat, C.: *Las cuevas sepulcrales mallorquinas de la Edad del Hierro. Excavaciones Arqueológicas de España*. Madrid, 1981.

Fenoy Cañellas, F. J.: *El jaciment talaiòtic del Puig Morter*. A la revista local de Sineu *Díngola*. OCB, Sineu, 2011. Pp. 61-62.

Fenoy Cañellas, F. J. *El patrimoni etnològic de Sineu*. A la revista local de Sineu *Díngola*. OCB, Sineu, 2012. p. 57.

Font, A.; Pastor, B.; Riera, M.; Torres, F.: *Una vil·la romana al Pla de Mallorca*. Leonard Muntaner, Palma, 1995.

Gambús, M.; Morata, J.: *Arquitectura y renovación. Rehabilitación de viviendas en Baleares*. Palma, Ed. Olañeta, 1991.

García Arrando, M.A.: *Los relojes de sol de Mallorca. Catálogo*. Palma de Mallorca, 2000.

González, E.; Oliver, B.: *Els vaixells de pedra. L'arquitectura nàutica balear a través dels grafits murals (segles XIV-XVIII)*. Ed. Govern Balear, Palma, 2006. p. 55 (núm. cat. 132).

Guerrero, V. M.: *Arquitectura y poder de la Prehistoria de Mallorca*. El Tall, Palma, 1999.

Llinàs, M.: *Memòria de l'estudi dels materials recuperats a Can Gili (Sineu)*. Original disponible al Consell de Mallorca. 2001.

Llompарт, G.; Mulet, M.J.; Ramis, A.: *Mallorca: imatge fotogràfica i etnogràfica. L'arxiu de Josep Pons Frau*. Palma, Ajuntament de Palma, 1992.

Lluís Salvador, Arxiduc d'Àustria: *Los pueblos de Mallorca. El estribo Sur de la Sierra y sus desfiladeros*, Palma 1958. Tom V.

Mapa de Mallorca del *Cardenal Despuig*. 1784.

Mascaró Pasarius, J.: *Mapa General de Mallorca*. V. Colom R, Palma, 1967.

Mascaró Pasarius, J.: *Monumentos Prehistóricos y Protohistóricos de la Isla de Mallorca*. Palma, 1967.

Mascaró Pasarius, J.: *Corpus de Toponimia de Mallorca: relación alfabética de los topónimos registrados en el Mapa General de Mallorca, Escala 1:31.250, Palma, 1952-1962*. Palma, Ed. Promocions, 1986. Vol. I, p. 80; Vol. VI, p. 1571.

Mulet, B.; Valero, G.: *La vila de Sineu. Itinerari Cultural i Patrimonial*. Ajuntament de Sineu. Documenta Balear, Palma, 1999.

Mulet Ramis, B.: "La casa de Blanquer en Sineu", a *Teleclub*, nº 6. Novembre de 1975.

Mulet, B.: *L'escut, la bandera i el palau de Sineu*. Ajuntament de Sineu. Sineu, 1987.

Mulet, B.: *Història dels carrers i places de Sineu*. Consell de Mallorca. Palma, 1987.

Mulet, B.: *Es Fossar*. Ajuntament de Sineu. Sineu, 1990.

Mulet, B.; Ordinas, A.; Valero, G.: *Guia dels pobles de Mallorca. Sineu*. Hora Nova. Mallorca, 1999.

Mulet, B.; Rosselló, R.; Salom, J. M.: *La capitalitat de Sineu. Segles XIII i XIV*. Ajuntament de Sineu. Sineu, 1994.

Mulet, B.; Rosselló, R.; Salom, J. M.: *La crisis de la vila de Sineu. Segle XV*. Ajuntament de Sineu. Sineu, 1995.

Mulet, B.; Rosselló, R.; Salom, J. M.: *Sineu aixeca una nova església. Segle XVI*. Ajuntament de Sineu. Sineu, 1996.

Mulet, B.; Rosselló, R.; Salom, J. M.: *Ja està fet Sineu. Segle XVII*. Ajuntament de Sineu. Sineu, 2001.

Mulet, B.; Valero, G.; Sastre, J.: *Les possessions de Sineu. Història i patrimoni*. Palma, J.J. de Olañeta, 2010.

Mulet, B.; Valero, G.; Sastre, J.: *1306 – 2006. 700 anys de mercat a Sineu*. El Gall. Palma, 2007.

Murray, D.G.; Cantarellas, C.: *Ses nostres cases. Arquitectura tradicional de les Balears*. Ed. Sa Nostra, Palma, 1986.

Murray, D.G.; Llabrés, J.; Pascual, A.: *Jardines de Mallorca. Tradición y Estilo*. Palma, J.J. de Olañeta, 2005. P. 63-69.

Nadal, G.: *Inventario de monumentos arqueológicos con amplia presentación de notas, gráficos y fotografías correspondientes*. 1931

Ordinas, G.: "Els pous públics de Sineu. Un element més del patrimoni", a *I Jornades d'estudis locals: Mancomunitat del Pla de Mallorca*. Di7. Mallorca, 1998.

Peña, P. de A.: *Guía manual de las Islas Baleares*. Palma, J. Tous, 1891.

Pérez, R., González, E., Oliver, B. *Els Clapers de Sineu. Memòria de l'actuació arqueològica*. Exemplar facsímil. 1998.

Pericot, L.: *Las islas Baleares en los tiempos prehistóricos*. Destino, Barcelona, 1975.

Pons, G.: *Anàlisi espacial del poblament Pretalaiòtic final i al Talaiòtic I de Mallorca*. Consell de Mallorca. Col·lecció La deixa, 2. Palma, 1999.

Puiggròs, M.; Gelabert, M.: "La Crida. Restauració creus", a *Baula*, núm 2, any 1996, p. 6.

Ramis Puig-Gros, A.: *Rafel Ginard Bauçà, el Cançonero Popular de Mallorca i Llorito*, a "Papers de cal Pare Ginard, 2" Co·lectiu Teranyines. Sant Joan, 2003. p. 18- 19.

Reynés, A. (coord): *Catàleg de camins del terme municipal de Sineu*. Consell de Mallorca. 2002. p. 243- 249.

Rosselló Lliteras, J.: *Els pergamins de l'Arxiu parroquial de Santa Creu*. Volum II.

Rosselló Verger, V.M.: *Sa Torre de Montornés. La liquidació d'una possessió mitjana al Pla de Mallorca*. Palma, El Gall Editor, 2010.

Rosselló, G.: *La cultura talayòtica en Mallorca*. Palma, 1979.

Rosselló, G.: "Los manuscritos de Prehistoria del Seminario Conciliar de San Pedro de Mallorca", a *BSAL XXXI*. Societat Arqueològica Lul·liana. Palma. p. 555.

Rosselló, G.; Plantalamor, L.; Murillo, J.: *Cala de Sant Vicenç: una necrópolis de cuevas artificiales de tipo mediterraneo en Mallorca*. Museu de Mallorca, Palma, 1995.

Rotger Niell, J.: "Derribo de la Confraria", a *Anales de Sineu*. Año 1915. p. 8.

Rotger, J.: *El león de Sineu. Conferencia leída en el "Teatro Gacías" el día 29 de Abril de 1946*. Imprenta Mossén Alcover. Palma, 1946.

Rotger, J.: *Orígens de Sineu*. Palma, Imp. Mn. Alcover, 1939.

Sabater, S.: "La Pintura a l'època del Regne Privatiu", dins AA.VV *Bellver 1300-2000. 700 anys del castell* (2001). Ed. Ajuntament de Palma, Palma, p.37 (fig 7-8).

Salas Vives, P.: *Notables i poder local en una vila mallorquina: Sineu 1855-1875*. Sineu, Ajuntament de Sineu. Universitat de les Illes Balears. Secretariat de Publicacions i Intercanvi Científic, 1992.

Sastre, J.: "Palaus rurals a Mallorca: la reestructuració del Palau de Sineu (1309), a *Bolletí de la Societat Arqueològica Lul·liana (BSAL)*, núm. 60. Palma, Societat Arqueològica Lul·liana, 2004. P. 63- 100.

Soler, R.: *El Tiempo Verdadero. De cómo pasan las horas con el sol*. Editorial Formentor. Mallorca, 1988. P. 13.

Soto i Company, R.: *Còdex català: del llibre del repartiment de Mallorca*. Palma, Direcció General de Cultura, 1984. p. 62, 158.

Vanrell i Torelló, J.: *L'Hospital de Sineu. L'oratori de Sant Josep*, a Cicle de joves conferenciats de Sineu. Ajuntament de Sineu. 29 desembre 2000 (inèdit).

Vanrell, J.: "Visures. L'escola graduada i el nou CEIP", a *Díngola* núm. 1 (Desembre 2010). P. 28-30.

Vanrell, J.: "Visures. Aljubs lligats a eixos viaris", a *Díngola* núm. 3 (juliol 2011). P. 36-37.

Vanrell, J.: "Visures. La capella del Sagrat Cor de Jesús (1904). El mecenatge dels Aguiló- Valentí", a *Díngola*, núm. 10 (juliol de 2013). P. 64- 65.

Vanrell, J.: "Visures. L'estrella mostrejada de Can Morro", a *Díngola* núm. 2 (març 2011). p. 20.

Vanrell, J.: "Visures. L'espai sagrat de la mort", a *Díngola* núm. 4 (octubre 2011). p. 30-31.

Vanrell, J.: "Visures. La Cimentera i les mines de lignit de Sineu. Patrimoni industrial abandonat", a *Díngola* núm. 5 (gener 2012). p. 54- 56.

Veny, C.: "Las cuevas sepulcrales del Bronce Antiguo de Mallorca", a *Biblioteca Prehistórica Hispana*, IX. Madrid.

Villalonga, P.; Martínez, B.: *Catàleg de creus de terme de Mallorca*. Palma, Consell de Mallorca, 1989.

Vibot, T.: *Les possessions de Mallorca. Vol. III*, Pollença, El Gall, 2008. p. 309-310.

<http://www.actualidadendesa.com/journal-block/territorios-endesa-laguna-sineu>

<http://minasdemallorca.blogspot.com.es/2013/12/mineria-en-sineu.html>

<http://www.visit-sineu.com/es-clot/>

8. Equip de treball

La realització del catàleg de patrimoni del terme municipal de Sineu va ser realitzat, inicialment, per dues empreses distintes, Blanquerna 34 i Portal Forà Dinamització Cultural.

El catàleg es va iniciar el 2002 per part de Blanquerna 34, amb la realització de 100 fitxes. En aquest moment, l'equip de treball estava format per:

- Rosa Albertí Oliver (Arquitecte)
- Àngel Llull (Arquitecte)
- Isabel Romero (Arquitecte)
- Rosa Júlia Roman Quetgles (Historiadora)
- Magdalena Riera (Arqueòloga)
- Begoña Palou de Comasema (Arquitecte col·laboradora)

Posteriorment, el 2007, el consistori va decidir incorporar l'empresa Portal Forà Dinamització Cultural per a la realització de noves fitxes de catàleg; aquesta va realitzar 200 fitxes més que es sumaren a les 100 fitxes ja realitzades per Blanquerna 34. L'equip de treball estava format per:

- Carme Blanes Mayans (Historiadora de l'art)
- Antoni Pons Cortès (Historiador de l'art)
- Luis Blanes Mayans (Arquitecte)
- Tomeu Clar (Geògraf)
- Jaume Ripoll Martorell (Arqueòleg)

Posteriorment, el 2009, es dugueren a terme 20 fitxes noves, la majoria fitxes de camins, per poder dur a terme l'aprovació inicial del catàleg de patrimoni. En aquest moment, les fitxes les realitzà:

- Mª Francisca Ambrós Pol (Historiadora de l'art)

Amb totes aquestes fitxes acabades, Blanquerna 34 inicià la realització dels plànols de situació i els plànols generals, així com la memòria del catàleg.

L'octubre de 2010 l'ajuntament va aprovar inicialment el catàleg i es va sotmetre a l'exposició pública. En aquest temps d'exposició es realitzaren quatre al·legacions que varen ser contestades, de forma íntegra, per Portal Forà, ja que Blanquerna 34 es va desentendre de la situació. Arrel d'aquestes al·legacions, s'afegiren 70 fitxes noves i es revisaren algunes de les ja realitzades (veure l'informe de les al·legacions), així com també es modificaren els plànols generals per a la inclusió d'aquests nous elements. La revisió de les fitxes i la inclusió de les noves, arrel de les al·legacions, es va dur a terme per:

- Mª Francisca Ambrós Pol (Historiadora de l'art)
- Manuela Soria Sánchez (Historiadora de l'art)
- Luis Miguel Llorente Angulo (Enginyer d'edificació)

Posteriorment, i abans de l'aprovació provisional per part de l'Ajuntament, es va decidir revisar novament tot el catàleg de patrimoni, ja que es veia que tenia algunes mançanes i algunes errades en una sèrie de fitxes. Aquesta nova revisió, juntament també amb els plànols de situació, l'ha duit a terme íntegrament l'equip de Portal Forà, ja que Blanquerna 34 va renunciar a la revisió del catàleg. L'equip estava format per:

- Mª Francisca Ambrós Pol (Historiadora de l'art)
- Manuela Soria Sánchez (Historiadora de l'art)
- Francisco Javier Fenoy Cañellas (Historiador)
- Jaume Deyà Miró (Arqueòleg)
- Luis Miguel Llorente Angulo (Enginyer d'edificació)

Realització de les fitxes:

Portal Forà

Realització dels plànols de situació i plànols generals:

Luis Miguel Llorente Angulo (enginyer d'edificació)

Realització de la memòria:

Portal Forà

Equip que realitzà les fitxes el 2007

Carme Blanes Mayans
(Historiadora de l'art)

Antoni Pons Cortès
(Historiador de l'art)

Luis Blanes Mayans
(Arquitecte)

Tomeu Clar
(Geògraf)

Jaume Ripoll Martorell
(Arqueòleg)

Equip que ha treballat les fitxes a partir de 2010

Mª Francisca Ambrós Pol
(Historiadora de l'art)

Manuela Soria Sánchez
(Historiadora de l'art)

Francisco Javier Fenoy Cañellas
(Historiador)

Jaume Deyà Miró
(Arqueòleg)

Luis Miguel Llorente Angulo
(Enginyer d'edificació)

Annex 1. Acord del Ple del Consell de Mallorca, adoptat en la sessió del dia 2 de desembre de 2010, de declaració de Bé d'Interès Cultural, amb categoria de Conjunt Històric, a favor de Sineu

El Consell de Mallorca en la sessió ordinària del Ple que va tenir lloc el dia 2 de desembre de 2010, adoptà, entre altres, el següent acord:

A la vista que, mitjançant l'acord de data 23 d'abril de 2010, la Comissió Insular d'Ordenació del Territori, Urbanisme i Patrimoni Històric de Mallorca va acordar la incoació de l'expedient de declaració de Bé d'Interès Cultural, amb la categoria de Conjunt Històric, a favor del nucli de Sineu.

A la vista que, mitjançant acord de data 24 de setembre de 2010, la Comissió Insular d'Ordenació del Territori, Urbanisme i Patrimoni Històric de Mallorca va acordar informar favorablement aquest expedient i elevar-lo al Ple del Consell de Mallorca per a la seva declaració.

Atès l'informe jurídic, de data 28 de setembre de 2010, de la tècnica cap de la Secció Jurídicoadministrativa del Servei de Patrimoni Històric.

Per tot això, i en virtut del que disposa el Títol I de la Llei 12/1998, de 21 de desembre, del Patrimoni Històric de les Illes Balears, i d'acord amb les competències atribuïdes per la Llei 6/1994, de 13 de desembre, als Consells Insulars en matèria de Patrimoni Històric, i el Reglament Orgànic del Consell de Mallorca, aprovat pel Ple del 8 de març de 2004, aquest Conseller Executiu de Cultura i Patrimoni eleva al Ple la següent proposta d'ACORD:

I. Desestimar les al·legacions presentades pel Sr. Josep Oliver Amengual com a batle de Sineu i en representació d'aquesta corporació municipal (03.08.10), en base a l'informe tècnic amb data 8 de setembre de 2010, i l'informe jurídic de 26 d'agost de 2010, que s'adjunten i formen part integrant del present acord.

II. Declarar Bé d'Interès Cultural, amb categoria de Conjunt Històric, el nucli de Sineu, la descripció i la delimitació del qual figuren a l'informe tècnic, amb data 15 de març de 2010, que s'adjunta i forma part integrant del present acord.

III. Els efectes d'aquesta declaració són els dels articles 7 i s. que estableix la Llei 12/1998, de 21 de desembre, del patrimoni històric de les Illes Balears i la normativa concordant.

IV. Aquest acord s'ha de publicar al Butlletí Oficial de les Illes Balears i al Boletín Oficial del Estado, s'ha d'anotar al Registre Insular de Béns d'Interès Cultural i comunicar-ho a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears perquè procedeixi a la seva anotació al Registre de Béns d'Interès Cultural de les Illes Balears i insti la seva anotació a al Registre General de Béns d'Interès Cultural de l'Estat.

V. Aquest acord s'ha de comunicar als interessats, a l'Ajuntament de Sineu i al Govern de les Illes Balears.

Contra aquest acord que esgota la via administrativa es poden interposar, alternativament, els recursos següents:

a) Directament el recurs contenciós administratiu davant el tribunal que resulti competent, en el termini de dos mesos, comptadors a partir del dia següent de la notificació del present acord.

b) El recurs de reposició potestatiu davant l'òrgan que ha dictat aquest acord, el Ple del Consell, en el termini d'un mes, comptador a partir del dia següent de la notificació del present acord. Contra la desestimació expressa del recurs de reposició podrà interposar-se el recurs contenciós administratiu, en el termini de dos mesos, comptadors a partir del dia següent al de la recepció de la notificació de la desestimació de l'esmentat recurs.

Un cop transcorregut un mes des de la interposició del recurs sense que s'hagi notificat la resolució, podrà interposar-se el recurs contenciós administratiu, contra la desestimació presumpta del recurs de reposició, sense limitació temporal, mentre no hi hagi resolució expressa.

No obstant l'anterior, es pot exercitar, si n'és el cas, qualsevol altre recurs que s'estimi pertinent. Tot això de conformitat amb la Llei 29/1998, de 13 de juliol, reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa i de la Llei 4/1999, de 13 de gener, de modificació de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú.

Palma, 10 de desembre de 2010

El secretari general del Consell de Mallorca,

Jeroni Mas Rigo

Annex 1: (Es publica com a annex un extracte de l'informe tècnic del cap de secció de Béns Culturals, de la cap de secció d'Arquitectura i de la tècnic de Patrimoni Artístic de dia 15 de març de 2010. Els informes íntegres a què fa referència l'apartat I de l'acord d'incoació, consten a l'expedient administratiu núm. 9/08. Aquest expedient es podrà consultar a les dependències del Servei de Patrimoni Històric (Pl. De l'Hospital, 4, 07012 de Palma) per aquells interessats en el procediment i que acreditin aquesta condició, d'acord amb el que disposa l'art. 31 i ss. de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, modificada per la Llei 4/1999, de 13 de gener).

1. Memòria històrica

L'origen de Sineu és segurament anterior a l'època islàmica, però no sembla que la possible existència d'un nucli anterior a aquesta època hagi influït en el desenvolupament del nucli urbà que avui coneixem.

Durant l'època islàmica Sineu va assolir certa importància, i era cap d'un dels dotze districtes en que es dividia l'illa, comprenent els termes actuals de Petra, Sant Joan, Lloret i Vilafranca. Aquesta rellevància també es demostra pel fet que al llibre del Repartiment se'l defineixi com a 'vila' i no com a alqueria o rafal.

No és possible ara pera ara, ni pel material recollit ni pel nivell d'estudi i coneixement de les fonts, saber detalladament com era el nucli urbà del Sineu islàmic. No obstant, les referències documentals assenyalen l'existència d'una mesquita, l'alcàsser, la necròpolis, els banys i un gran nombre de 'cases sarraïnes', el que ha dut a molts autors a localitzar la ubicació de la mesquita o l'alcàsser al lloc on s'ubiquen actualment l'església o el Palau.

Partint de les escasses restes arqueològiques trobades a la illeta actualment limitada pels carrers Salvà, Major, Bous, pintor Pons Frau, Major i la Plaça, cal suposar que el nucli islàmic es situaria a la zona limitada per l'església a l'oest i el Pou dels Horts a l'est, seguit la cota superior del turó sobre el que s'assenta el poble actual.

Altres elements que ajudarien a acceptar aquesta hipòtesi són, segons alguns historiadors: la presència de la necròpolis islàmica (posteriorment el fossar cristià) just en aquest espai, la proximitat de les zones de conreu irrigat i el fet que els edificis més representatius després de la conquesta es situïn a l'altra costat del nucli, de la plaça cap a l'oest, situant-se a la vora del nucli urbà però mantenint les 'cases sarraïnes' alguns temps com a vivendes dels nous pobladors.

En el Repartiment, Sineu correspongué a la Porció Reial, i va convertir-se en una de les viles principals de Mallorca, fet que a dut a alguns historiadors a parlar de la 'capitalitat de Sineu'. Aquesta importància es manifesta en la construcció d'edificis que serviren com a seu per a institucions relacionades amb la monarquia o edificis per a institucions feudals. També es reflecteix en la presència per exemple, d'importants càrrecs de l'administració del moment, com el Veguer de fora, que per ordre del Rei Sanç residia a Sineu, o pel fet que el plenari del Sindicat de Fora, que aplegava els consellers de la part forana, es reunia des de la seva fundació a Inca i Sineu alternativament.

Entre els edificis més importants d'aquesta època cal destacar la construcció del Palau el 1309, per a residència reial secundària; la parròquia, citada per primera vegada el 1242, o el Consell Municipal, que va ocupar l'edifici de l'Hospital, fundat el 1240.

Seguint la documentació del segle XIV pot situar-se a l'espai comprès entre aquests edificis un important nombre d'edificis administratius i comercials. Entre aquests trobam: la carnisseria, la peixateria, la quartera, el banc de l'oli, el forn del rei, el Cellar del Bisbe, la Cort reial i l'Escrivania reial.

Com a espais urbans destaquen el conegut actualment com a Mercadal, on ja se celebrava el mercat durant el segle XIII, confirmat pels privilegis de Jaume II de Mallorca (1306) i de Pere IV (1366); i el Fossar (antiga necròpolis musulmana) on durant tota l'edat mitjana compartien l'espai el cementeri, tancat dins un recinte murari, les eres, el mercat de bestiar i una sèquia que abastia els abeuradors de les bèsties. Al segle XV s'afegeix a aquest variat conjunt un altre pou, denominat del Triquet.

L'ordenació urbana de Sineu no pareix que fos afectada per les Ordinacions de Jaume II, sinó que es va anar estructurant de manera orgànica entorn de les seues institucionals abans mencionades, i a base de reconstruccions de les antigues cases islàmiques.

Cal destacar dos exemples d'arquitectura medieval domèstica: Son Torelló (C/ Torelló, 1) i Can Gili (c/ Major, 13). Es tracta d'edificis de dues plantes i tres aiguavessos, el darrer ocupat per l'escala, amb una planta noble decorada segons la moda del moment (pintures murals a Can Gili, finestra geminada i relleus escultòrics a Son Torelló). La planta baixa s'usava com a magatzem (Can Gili) o com a celler (Son Torelló).

Al llarg del XIV Sineu es consolida com una de les viles més importants de l'illa, gràcies al camí reial de Palma (una de les vies de comunicació més important de Mallorca, que facilitava la comercialització de productes agraris a Ciutat i ajuda a consolidar el seu mercat setmanal). Al llarg del segle XV, emperò, el municipi patí constants crisis de subsistència per males collites, com a d'altres municipis de la Part Forana, que durarà fins ben avançat el segle XVI. D'aquí que la vila tingués un paper important en l'Aixecament Forà (1450-53).

Aquestes circumstàncies dugueren també importants crisis demogràfiques, de manera que l'any 1329 tenia 4.420 habitants, i el 1510 la població es reduïa a 1355 habitants. Aquesta evolució demogràfica porta paralització del creixement urbà.

A la segona meitat del segle XVI es dona un nou moment de creixement de la població, amb una lleu ampliació del nucli urbà acompanyada de la construcció de les posades de possessió d'entre les que cal considerar una excepció, la Posada de Defla, situada a la plaça des del segle XIV. Entre les posades més destacables cal citar les de Son Emperador, Son Serra de Marina, Sa Bastida, Son Arnau i Son Garriga. La majoria d'aquestes es situen al nord de la vila, resseguint l'eix marcat pel carrer dels Bous i marcant un nou límit del teixit urbà.

Juntament amb aquesta implantació de les posades, es dona un important increment de l'espai dedicat a l'església i les ordres religioses, amb l'ampliació de l'església, la fundació el 1583 del Convent de les monges Concepcionistes i el 1667 de l'església i el Convent dels Mínims.

El segle XVII tornà a significar una important recessió demogràfica degut a la pesta (1652), tornant a augmentar la població i el nucli a finals del segle XVIII, quan s'inicià la urbanització del Calvari i el molinar.

Durant els segle XIX i XX, malgrat no hagi estudis en profunditat, es pot assenyalar un creixement en direcció est i oest, amb barris com la Bonanova, iniciat al voltant de 1870, i cap a l'extrem de l'estació i al voltant de Es Fossar.

2.2. Memòria descriptiva

El paisatge de Sineu ve configurat per una sèrie de turons, amb orientació sud-oest a nord-est, majoritàriament a la banda sud-oriental. Al bell mig d'aquesta disposició orogràfica, es troba un turó allargassat, de 146 m. d'altitud, que va perdent altura de l'oest cap a l'est, on es situa la vila, l'únic nucli poblacional del terme municipal, que ocupa unes 75 ha de superfície urbana i amb una baixa densitat d'habitants, 53,8 hab/km².

De manera general, es podria dir que el nucli presenta una estructura medieval, mononuclear, amb una distribució allargassada, adaptada a la topografia, amb dos pols que han anat configurant i definint al llarg del temps el nucli: l'església i el Palau.

La trama urbana

Una de les característiques més destacables de Sineu és que tant la seva estructura urbana com arquitectònica reflexa en gran mesura la seva evolució des de l'Edat Mitjana.

Les illetes que s'han format en el lloc on en temps d'època islàmica es trobaven els primers edificis, constitueixen avui dia el centre històric de la vila que, dins el conjunt, se situen a l'indret més elevat topogràficament. La trama urbana està constituïda per uns eixos principals que s'han anat desenvolupant a partir dels camins i vies de comunicació vinculats amb l'activitat comercial i de mercat des de l'edat mitjana. En aquests eixos és on s'han configurat també els espais públics i places més significatius del nucli, tant per les seves funcions (mercat, fossar) com per la seva estructuració, com són la Plaça, Es Mercadal, Plaça dels Reis de Mallorca i Es Fossar. Aquests eixos principals es comuniquen amb una estructura amb carrers estrets i irregulars.

A més a més, cal comentar també que no s'observa en aquest entramat urbà l'obertura de grans eixos o la presència d'importantes operacions d'esponjament. Aquest ha estat un factor que ha contribuït a que arribes fins als nostres dies una trama urbana amb fortes reminiscències medievals.

El teixit edilici

Pel que fa al teixit edilici aquest ve caracteritzat per un gran equilibri general, amb immobles de tipologies tradicionals, només trencat de forma puntual per edificacions alienes, tant formalment com pel seu major tamany. Tot i la seva mescla tipològica i cronològica, el teixit presenta una homogeneïtat, amb habitatges de planta rectangular, de planta baixa i una crugia, amb coberta de teules, d'un vessant inclinat a la façana principal, caracteritzada per buits distribuïts de manera regular i simètrica a partir d'un portal centrat i finestres laterals. Junt a aquesta tipologia més simple, també hi predominen els habitatges de planta rectangular, amb dues crugies i dues o tres plantes, amb coberta de teules i dues vessants.

Edificis i elements singulars

Juntament amb aquesta arquitectura de tipologia més popular coexisteixen edificis significatius de l'arquitectura civil i religiosa dels que podríem destacar:

L'església parroquial de Santa Maria de Sineu dels segles XVI-XVII amb façana de gòticat austera. El portal major presenta quatre arquivoltes ogivals. Hi ha un finestró apuntat a cada costat del portal major i un òcul damunt el portal. El campanar és exempt i de planta quadrada, es comunica amb el cor del temple amb un pont, conegut com de Santa Bàrbara. L'interior de l'església s'estructura amb nau única amb capelles laterals.

La Rectoria es troba adossada a l'església, vora el portal lateral barroc i davant el cementiri primitiu, actualment ocupat per la plaça de Sant Marc. L'edifici té alçat de tres plantes amb portal de llinda. Una reforma recent de la Rectoria ha permès recuperar diversos arcs i pilastres.

L'antic Convent de Jesús Maria. Actualment ocupat per serveis administratius municipals. La façana principal té alçat de dues plantes. El portal de l'antic convent, actualment entrada de l'ajuntament, és d'estil barroc. A la planta baixa hi ha finestres atrompetades, mentre que les de la planta superior són quadrangulars.

L'església del convent dels Mínims. Forma part del convent de Jesús Maria, però manté l'ús religiós. La façana del temple es troba dividida en tres cossos mitjançant pilastres. El portal és de llinda, amb un trencaaigües en forma de cornisa lineal. L'interior de l'església mostra una planta de nau única amb tribuna i quatre capelles laterals a cada costat. La coberta és de volta de canó amb llunetes, dividida en cinc trams més els dos segments del presbiteri.

El monestir Concepcionista (antic Palau dels Reis de Mallorca). El conjunt que ens ha arribat mostra alhora elements de palau fortificat i de convent de clausura estricta. De l'interior, destaca la torre de l'homenatge; és de planta rectangular i apareix coronada per quatre merlets. Conserva encara el pati major, anomenat antigament pati d'armes. Té una església d'estil barroc amb el campanar situat a l'esquerra de la façana de l'església.

Can Gacies. Data de mitjan del s. XVII. De dues plantes i porxo amb coberta de dues vessants. A la façana destaca el portal forà rodó adovellat. Al capdamunt del portal forà, a l'altura del primer pis, hi ha la balconada moderna amb dos portals, enmig dels quals hi ha l'escut de la família Gacies. Al lateral de ponent, que mira a la plaça dels Reis de Mallorca, s'hi obre el pati de les cases, amb un jardinet.

L'Hospital i l'oratori de Sant Josep possiblement fou fundat a l'any 1240. L'Hospital, que fou reconstruït l'any 1921 amb elements originals, mostra una façana organitzada a partir d'una divisió tripartida establerta per quatre pilastres i amb ornamentació de reminiscències modernistes. A l'oratori, de planta rectangular i coberta de canó amb llunetes, encara se conserven restes gòtiques originals de la primera edificació.

Celler del Bisbe. Segons tradició, aquesta casa fou residència del bisbe de Mallorca en temps del rei Jaume II, i dels canonges que l'acompanyaven. La façana de l'edifici té un alçat de dues plantes, i en destaca la finestra renaixentista del primer pis, amb festejadors de pedra acarats, a l'interior.

Botiga de la Confraria de la Verge dels Pobres. El conjunt format per l'antiga Confraria i l'edifici, dit s'Hostal, presenta façana amb dues plantes i porxo. A la planta baixa, el

portal apareix a la dreta i actualment és allindanat. Al primer pis hi ha una finestra conopial lobulada, d'estil gòtic.

La quartera era el dipòsit oficial de cereals de la vila. És un edifici senzill de planta quadrangular, amb alçat d'una planta. La façana del portal del Bisbe té portal de llinda, aixecat damunt dos graons i dues finestres a cada costat del portal. La façana del carrer de sa Quartera té la mateixa estructura que la del carrer del Bisbe.

La Seu de la Cúria Reial té la façana principal de tres plantes, de pedra de Santanyí. El portal principal era d'arc rodó, del mateix material, i fou retallat i convertit en portal de llinda. El primer pis ve marcat actualment per una balconada moderna. El segon pis mostra un porxo amb 13 pilarets octogonals.

Son Garriga i Can Dameto. El casal anomenat Can Dameto té façana amb alçat de dues plantes, aixecada davant una carrera amb empedrat. Presenta portal d'arc rodó adovellat, damunt del qual hi havia, antigament visible, una finestra coronella, ara cegada. Aquesta casa temps enrere formava una unitat amb Son Garriga.

La casa anomenada Son Garriga, té una façana estreta, amb alçat de dues plantes, portal forà d'arc rodó adovellat i una finestra renaixentista. L'interior conserva el celler.

Can Servera. El casal té tres plantes d'alçat i portal principal de llinda. A la segona planta hi ha tres finestres balconeres, mentre que al porxo s'hi arrencaren sis finestrons apaïrats. Actualment Can Servera és el local de l'hotel denominat 'El León de Sineu'.

Ca Don Enric d'Espanya presenta un mur de gruix considerable amb merlets i portal forà amb un arc escarser. La façana és neogòtica, amb tres plantes d'alçat. La part posterior s'aixeca davant el Fossar; té alçat de quatre plantes i presenta el mateix llenguatge arquitectònic que la façana principal.

Son Torrelló és una casa gòtica de dues plantes i coberta a dues vessants. A la façana destaca el portal rodó adovellat a planta baixa i una finestra coronella damunt el portal. Interiorment destaquen els arcs carpanells, l'escala i el celler amb voltes de creuer.

Can Gili, probablement del s. XIII, té dues plantes; el portal és de llinda, situat a la dreta del frontis. A l'esquerra del portal hi ha una finestra cegada i més enllà una finestra rectangular; han desaparegut els brancals amb forma de columneta que la devien completar. Té importants pintures murals a la primera planta, que formen un dels conjunts més importants de Mallorca d'aquest tipus de decoració mural.

L'ocupació de l'espai al llarg del temps, així com la importància i significació del nucli de Sineu com a centre comercial i polític han fet que s'hagin anat creant places i espais a la confluència dels carrers que ajuden a configurar i definir l'espai urbà. Com ja s'ha assenyalat, aquests espais oberts que caracteritzen el nucli són, entre d'altres, la Plaça, es Mercadal, es Fossar o la Plaça dels Reis de Mallorca.

Els materials de construcció dels immobles que conformen el teixit residencial són els habituals de la zona i van des de la mamposteria ordinària revestida, passant pel tapial en alguns indrets, fins a l'ús dels carreus de marès en algunes edificacions benestants

o a zones específiques d'alguns edificis. La majoria d'aquests han arribat a l'actualitat presentant revestiments continus a façanes, algunes amb decoració de franges horitzontals o emmarcant els buits de la façana principal. D'entre els altres materials presents es pot destacar la fusta, tant a nivell estructural com en tancaments. Els edificis singulars amb altre tipus d'usos solien presentar una millor fàbrica, amb la utilització de materials de millors qualitats i per tant en general major durabilitat.

3. ESTAT DE CONSERVACIÓ

Pel que fa a l'estat de conservació de la tipologia urbana, tal i com es recull a la memòria descriptiva es pot observar bastant bé l'entramat urbà medieval tant pel que fa a l'estructura viària com pel que fa al conjunt edilici. Això no vol dir en cap cas que no s'hagin realitzat actuacions urbanístiques, però sí que aquestes no han estat tan contundents com per haver desfigurat l'entramat original de manera substancial.

Pel que respecta a la conservació de la tipologia edilícia, hi ha prou mostres representatives d'edificis residencials de tipologia tradicional, juntament amb elements més monumentals de diferents cronologies i definicions estilístiques. Així i tot, com en tot nucli viu, hi ha hagut en els darrers temps una certa introducció d'elements dissonants que, puntualment, rompen amb la lectura general del conjunt.

Per tant, el nucli presenta encara característiques coherents i rellevants, tant a nivell d'entramat urbà com edificatori (teixit residencial i edificis singulars) que el fan mereixedor d'una protecció específica.

Respecte a l'estat de conservació dels edificis singulars, d'entre els que han estat objecte d'intervenció en els darrers anys es poden citar: restauració completa de l'interior de l'església per tal d'esmenar determinats problemes estructurals; algunes intervencions puntuals a l'interior de la rectoria; restauració, per fases, del convent dels mínims, amb usos administratius; algunes intervencions puntuals a l'hospital i oratori de sant Josep; rehabilitació de la quartera per a usos assistencials; intervencions a Can Servera per al canvi a usos turístics; restauració de Ca Don Enric d'Espanya, i intervencions a Can Gili.

Com a intervencions en espais públics es poden indicar la peatonalització del centre, incloent la Plaça o una reforma parcial de la plaça del Fossar.

Parlar d'un estat de conservació de l'entorn de protecció de protecció és complex, ja que l'entorn no és una envoltant homogènia sinó que en ella s'hi troben diversitat de situacions. En qualsevol cas, l'estat de conservació de tota aquesta zona interessarà en tant que afecti a la conservació / protecció del propi conjunt històric.

4. DESCRIPCIÓ I JUSTIFICACIÓ DE LA DELIMITACIÓ DEL BÉ I DE L'ENTORN

Per a la realització de la delimitació tant del propi bé com del seu entorn de protecció s'han tengut en compte les característiques tant del propi conjunt i els creixements urbans com del seu entorn en general (per al coneixement d'aquestes s'ha consultat la

bibliografia existent i les planimetries històriques publicades, que han permès veure l'evolució del nucli), trobant-se, els principals arguments, descrits en el present informe.

L'objectiu de la delimitació que ara es proposa és el d'incloure un àmbit que reculli el nucli antic de Sineu, i que permeti salvaguardar tant les característiques edificies com urbanístiques que el configuren, així com crear una envoltant, entre la ciutat històrica i la ciutat d'evolució més contemporània, en la que ja s'adopten solucions que trenquen amb la ciutat històrica.

a) Descripció i justificació de la delimitació del Conjunt Històric:

La delimitació del bé incorpora tota la zona urbana consolidada fins al segle XIX, que es podria denominar ciutat històrica, fruit del procés històric i social de Sineu, iniciat amb la consolidació del nucli durant l'edat mitjana i amb importants petjades de les següents centúries per constituir un dels principals focus comercials, a la vegada que polític i social, del centre de l'illa.

En aquest sentit, creim doncs, que és d'aplicació el que indica l'article 6.6 de la llei 12/98, en el que indica que, en el cas de béns que tenguin restes en el subsòl que només siguin susceptibles d'ésser estudiats amb metodologia arqueològica, tendran també la condició de zona arqueològica.

La zona inclosa dins la delimitació del conjunt històric abasta una superfície aproximada de 19,64 ha.

b) Descripció i justificació de la delimitació de l'entorn de protecció del CH:

La zona inclosa dins la delimitació de l'entorn de protecció del conjunt històric abasta una superfície aproximada de d'un 47,11 ha.

Per a la delimitació de l'entorn de protecció, i tot recordant els preceptes que es pretenen salvaguardar amb aquesta, s'han tengut en compte criteris històrics, paisatgístics, ambientals i de visualització, aplicats de forma combinada, que se poden concretar en els següents:

-Protecció dels espais relacionats històricament: En general tota la zona immediata del conjunt es pot definir com relacionada -històricament amb el mateix. A més a més, s'han inclòs aquelles zones que està documentat que tengueren una relació directa amb el conjunt o amb la seva planificació.

-Integració del bé en el paisatge: per tal d'integrar el conjunt amb la seva envoltant més propera, s'ha inclòs la franja més pròxima de les àrees urbanes d'extensió de la ciutat. Tal i com ja s'ha explicat, aquest nucli no creix de forma concèntrica sinó que creix sempre a partir la presència dels elements immobles vinculats a importants centres polítics o religiosos, i dels camins, que funcionen com a eixos vertebradors de la seva relació amb el territori, a la vegada que són els suports d'aquests creixements urbans.

-Finalment, s'han tengut en compte les necessitats de visualització i significació del conjunt històric:

-Visuals del conjunt històric, de tal manera que es pugi entendre el mateix, o alguna de les seves característiques més rellevants. Aquestes visuals s'han usat en combinació de tots els altres punts assenyalats anteriorment i han servit per acotar l'extensió d'aquells conceptes.

-Visuals i perspectives estètiques consolidades històricament i/o col·lectivament. Es tracta d'aquelles visuals que ja s'han integrat a la idiosincràsia del lloc. Entre aquestes, i d'acord amb la forma d'estructuració de la ciutat des de l'origen i que ha perviscut fins als nostres dies estan les que s'obtenen des dels camins d'accés al nucli, els mateixos que han resultat després suports de futurs creixements urbans.

5. PRINCIPALS DIRECTRIUS D'INTERVENCIÓ I MESURES DE PROTECCIÓ PER AL CONJUNT HISTÒRIC I EL SEU ENTORN DE PROTECCIÓ

Conjunt històric

Establir les directrius d'intervenció i mesures de protecció d'un conjunt històric i del seu entorn de protecció resulta complex. Hi ha però una sèrie de directrius bàsiques, encaminades a protegir aquelles característiques i valors que han estat exposats a la memòria que figura en aquest informe i que són les principals que en motiven la seva declaració.

Un dels preceptes bàsics i evidents és que s'han de conservar les característiques tipològiques del bé, tant en els aspectes urbanístics com arquitectònics i ambientals. (art. 41.2.a: es mantindrà l'estructura urbana i arquitectònica del conjunt i les característiques generals de l'ambient i de la silueta paisatgística....).

Aquesta conservació tipològica hauria d'arribar també a la conservació a nivell de tipologia estructural de les edificacions, tècniques i materials de construcció tradicionals.

També són importants els aspectes de contemplació d'aquest conjunt, en aquest sentit l'art. 41.2.b i c assenyalen que es prohibirà la col·locació d'elements i instal·lacions que impliquin una ruptura de l'estructura o la composició de la façana, o que impliquin perjudici per a la contemplació i el gaudi ambiental de l'entorn, així com la col·locació d'anuncis i rètols publicitaris que atemptin contra els valors estètics.

Finalment no es pot oblidar que la continuada ocupació des d'època islàmica d'aquest nucli fa que sigui necessari que es tenguin en compte la seva riquesa arqueològica, tant del subsòl com d'edificacions històriques i per tant, a l'àrea integrant del CH, s'haurà de preveure la realització dels pertinents estudis i intervencions arqueològiques, en els termes reglamentàriament prevists.

Entorn de protecció

Les motivacions assenyalades a l'apartat de justificació de delimitació d'aquest entorn ens poden començar a indicar cap on han d'estar dirigides les mesures encaminades a la seva protecció. En primer lloc, una de les funcions fonamentals d'aquest entorn de protecció és la preservació dels immobles i espais públics que formen l'àmbit visual i

ambiental immediat i aquells elements urbans sobre els què, qualsevol intervenció, pugui afectar negativament en la percepció del propi bé, en aquest cas el conjunt històric.

Una altra de les funcions és la preservació de les visuals. Principalment les visuals cap al conjunt històric, sense descartar tampoc algunes visuals des del conjunt històric. Les visuals cap al conjunt històric que s'han de preservar són totes aquelles que resulten significatives, és a dir, que poden donar indicis de la configuració i característiques d'aquest conjunt històric (es tenen aquestes visuals per exemple, des de les zones on la topografia és més acusada i no estan consolidades per construcció), sense oblidar mai el que s'anomena les visuals històriques, o ja consolidades històricament. En aquest cas les principals serien sense dubte les visuals que es tenen des de l'accés al nucli per als principals camins, i en l'actualitat, les visuals que es tenen des de la via de circumval·lació.

Cal protegir també, no només en el conjunt sinó també en el seu entorn, tots els aspectes referits a la visualització del conjunt i el seu evolvent més pròxim, és a dir, s'hauran de vigilar especialment aspectes de volumetria, senyalística, cromatismes, enllumenat, moviments de terres, etc.

Per tant, s'han de controlar i fins i tot millorar tant els aspectes de visuals com els de visualització del conjunt.

Una altra de les funcions primordials de l'entorn de protecció és la protecció física del propi bé, del conjunt històric en aquest cas. Això vol dir que tots els temes dels límits del conjunt s'han d'estudiar amb molt de detall en el seu tractament per evitar afeccions físiques negatives al conjunt (adossaments inadequats, evacuació d'aigües i humitats, sanejament, tràfic rodat, etc.). Fins i tot afeccions de tipus més ampli com ara la implantació d'alguns elements o instal·lacions que poguessin provocar o augmentar el risc de contaminació no només visual sinó també acústica o en general ambiental.

Tot depenent la intervenció que es tracti, poden ser, en determinats casos necessaris també dur a terme determinats estudis en matèria arqueològica.

La llei 12/98 tracta el tema dels criteris d'intervenció en els entorns de protecció dels béns d'interès cultural en el seu art. 41.3, assenyalant que el volum, la tipologia, la morfologia i el cromatisme de les intervencions en els entorns de protecció d'aquests béns no podran alterar el caràcter arquitectònic i paisatgístic de l'àrea ni pertorbar la visualització del bé. Així mateix, es prohibirà qualsevol moviment de terres que comporti una alteració greu de la geomorfologia i la topografia del territori i qualsevol abocament d'escombraries, runes o deixalles.

Planejament urbanístic municipal

La legislació vigent assenyala uns preceptes concrets en relació al planejament urbanístic per a la preservació dels conjunts històrics:

- En l'art. 36, després de recordar que la declaració d'un immoble com a BIC vincularà els plans i normes urbanístiques que l'afectin, assenyala que en el cas d'un conjunt històric, entre d'altres, serà necessari elaborar, per part de l'ajuntament, 'un pla

especial de protecció o un instrument urbanístic de protecció, o adequar-ne un de vigent', que compleixi les exigències de la llei.

- En l'art. 37 assenyala que qualsevol intervenció en una zona arqueològica, així com en la seva zona de protecció, haurà de comptar sempre amb l'autorització prèvia de la CIOTUPH, i que mentre no s'hagi aprovat definitivament la normativa urbanística de protecció per al conjunt històric, 'per a la concessió de llicències o l'execució de les atorgades abans d'iniciar-se l'expedient de declaració, serà necessària l'autorització de la Comissió Insular del Patrimoni Històric, i en tot cas, no es permetran alineacions noves, alteracions de l'edificabilitat, parcel·lacions ni agregacions'. Una vegada aprovada definitivament aquesta normativa, els ajuntaments seran competents per autoritzar directament les obres que desenvolupin el planejament aprovat (excepte quan es tracti de monuments, zona arqueològica o zona paleontològica) i hauran de comunicar a la Comissió, en el termini màxim de 10 dies, les autoritzacions i llicències concedides.

- En l'art 39 fa referència als plans urbanístics dels conjunts històrics, assenyalant quins són els preceptes bàsics a incorporar:

1. catalogació, tant si són immobles edificats com espais lliures interiors o exteriors, dels elements que formen part del conjunt, les estructures significatives i els components naturals de cada element i el seu entorn, dispensant una protecció integral als immobles declarats BIC i per a la resta un règim adequat i especial de protecció per a cada cas.

2. Les remodelacions urbanes només es permetran excepcionalment quan impliquin una millora de l'entorn territorial o urbà i contribueixin a la conservació general del conjunt.

3. S'haurà de mantenir l'estructura urbana i arquitectònica, com també les característiques generals de l'ambient. Les substitucions d'immobles seran excepcionals i només si han de contribuir a la conservació general del conjunt. Es mantindran les alineacions urbanes existents.

Demés articles

A part dels citats, hi ha a més tota una sèrie d'articles de la llei 12/98, del patrimoni històric de les Illes Balears, que també són d'aplicació: article 2 (col·laboració entre les administracions públiques), 3 (col·laboració del particulars), 22 (protecció general dels béns del patrimoni històric), 23 (protecció de béns immobles), 24 (suspensió d'obres), 26 (deure de conservació de béns culturals i catalogats), 27 (incompliment dels deures de conservació), 28 (reparació de danys), 29 (informes i autoritzacions), 36 (planejament urbanístic), 37 (autorització d'obres), 38 (instruments d'ordenació urbanística i mesures de protecció), 39 (plans urbanístics de conjunts històrics), 40 (llicències), 41 (criteris d'intervenció), i tot allò resulti d'aplicació del títol III (patrimoni arqueològic i paleontològic).

6. ALTRES FIGURES DE PROTECCIÓ

El nucli de Sineu inclou els següents elements que, segons la llei 12/98, ja gaudeixen, per si mateixos, del màxim nivell de protecció, tot atenent la seva condició de Béns d'Interès Cultural (BIC):

Convent Monges Concepcionistes (BOE, 125, 05/05/1949)

Església Parroquial de Santa Maria (BOIB 63, 06/05/03)

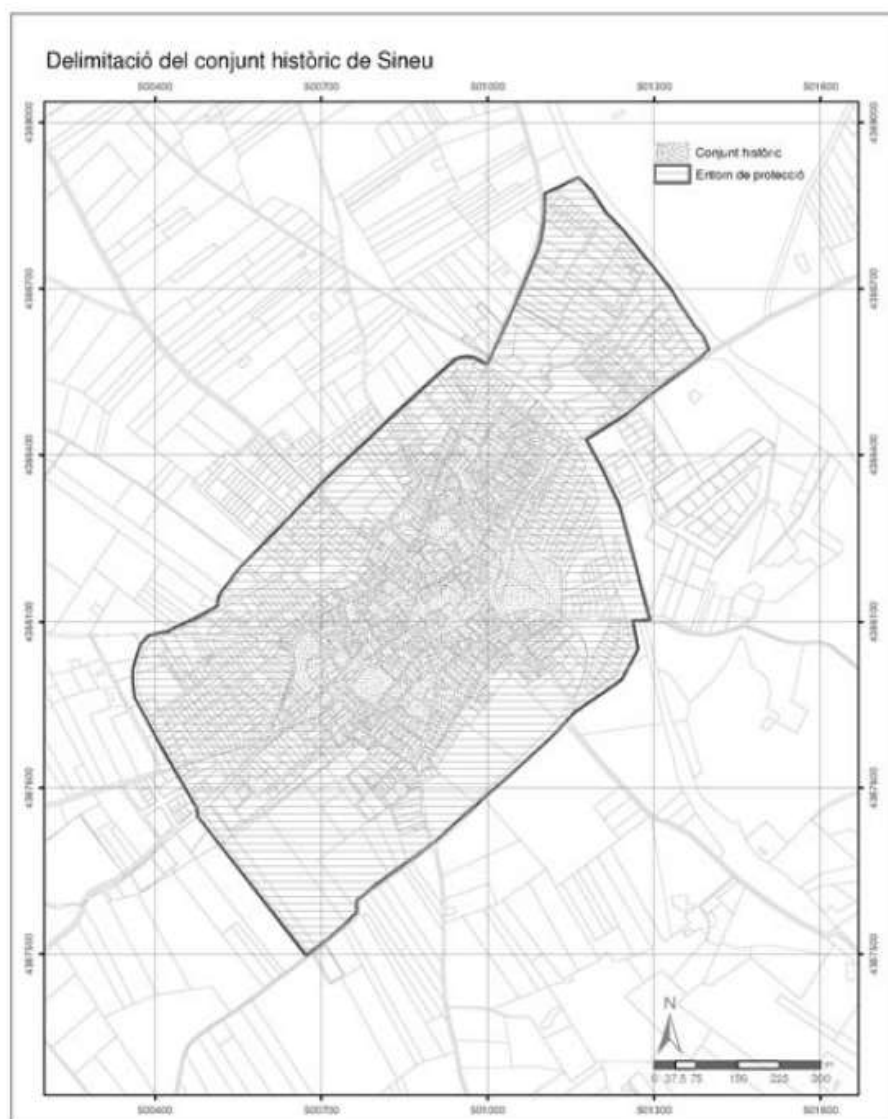
Església i Convent de Jesús (Antic Convent dels Mínims i actual ajuntament) (BOIB 187, 13/12/05)

Creu de la Placeta d'en Rapo (BOE 77, 30/3/1963)

Creu d'en Rabassa (BOE 77, 30/3/1963)

Creu d'En Pastor (BOE 77, 30/3/1963)

Annex 2: Planimetria

ANNEX 2. Informe de les al·legacions presentades al Catàleg de Patrimoni del Terme Municipal de Sineu (2010)

Durant la informació pública relatives a l'expedient de la revisió del Catàleg de Patrimoni del terme Municipal de Sineu s'han presentat un total de 4 al·legacions. A continuació es procedeix a resoldre les al·legacions presentades, tenint en compte el registre d'entrada:

Registre d'entrada 2010/1401: aquesta al·legació presenta diferents punts:

1. S'ha modificat el nom de Pou d'en Triquet pel nom correcte: Pou del Triquet.
2. Hem modificat, a la descripció, la denominació de Pou de na Morera per Pou de ca na Morera, ja que és el nom que apareix a la placa que hi ha a l'element.
3. S'ha modificat la descripció de l'element.
4. En relació a la fitxa SIN-A021, que fa referència a la Torre de Montornes, hem procedit a modificar l'apartat de "Necessitat d'actuació", modificant el seu contingut amb el mateix text que apareix a la fitxa SIN-B001, que fa referència a la creu que hi ha sobre el talaïot. Consideram que els dos elements han de conviure ja que són testimoni de dues èpoques diferents.
5. Hem incorporat la referència de BIC a l'apartat de Protecció existent.
6. A les dues fitxes SIN-C003 i SIN-C004 (abans SIN-C010 i SIN-C011) s'ha incorporat també la referència de BIC a l'apartat de Protecció existent.
7. SIN-C004 (abans SIN-C010). Hem procedit a modificar les fotografies per unes altres més actuals.
8. SIN-F029 (abans SIN-F040). S'han modificat les fotografies per unes altres més actuals.
9. SIN-F006 (abans SIN-F037). S'ha realitzat la modificació de les fotografies per unes altres més actuals.
10. Aquest punt fa referència a la fitxa abans catalogada com a SIN-D102 (C/ Son Sabater, 6). Tenint en compte les modificacions fetes a l'edifici, tant a la façana com als interiors, hem considerat eliminar la fitxa del present catàleg.
11. S'han substituït les fotografies per unes altres més actuals a la fitxa de Binitaref.
12. A la fitxa SIN-D123 (abans SIN-D082) hem afegit una referència a les teules pintades que encara es mantenen, i els hem donat un grau de protecció diferent de la resta del casal: A2.

Els punts 13, 14 i 15 fan referència a la inclusió d'una sèrie de casal en el catàleg de patrimoni, ja que contenen teules pintades. Els tres elements proposats (C/ Esperança, 16, C/ Esperança, 18 i C/Parres, 21) han estat inclosos amb els codis següents: SIN- D119 (Parres, 21, abans SIN-D144) i SIN-D077 (Esperança 16-18, abans SIN-D145). Hem unit aquests dos habitatges ja que creim que antigament formaven una sola unitat, i la façana encara es pot llegir de manera unitària.

Registre d'entrada 2010/1436: aquesta al·legació presenta també diversos apartats:

- a. Hem incorporat, al catàleg de patrimoni, les restes del molí d'en Bas, amb el codi SIN-F034 (abans SIN-F094). S'ha de dir, però, que els elements marcats com a restes de conducció d'aigua del molí no semblen tal cosa, sinó que semblen més un mur o de pedra en sec referida. Hem fet diverses visites a la zona per tal de documentar possibles restes de la síquia o de les recloses dins el torrent, però aquestes han estat infructuoses, ja que no hem trobat cap resta, tal vegada per la intensa utilització de la zona com a camps de cultiu.

També hem de dir que, donada la gran quantitat de vegetació que hi ha pels voltants del torrent, així com a les parcel·les 10-12, pot ser que hi hagi algun element ocult que actualment no es pugui observar. S'hauria de dur a terme una neteja de la vegetació per estudiar la zona i cercar possibles elements o conduccions d'aigua cap al molí.

El que sí hem pogut observar és un muret baix de pedra en sec, d'una amplada aproximada d'un metre, i en pendent cap al torrent, que es situa a l'extrem dret de la parcel·la 9. Aquest mur sembla que podria anar des de la sortida d'aigües dels cacaus cap al torrent, però és un tema que també s'ha de tornar a analitzar.

- b. Hem inclòs, en el catàleg de patrimoni, els **edificis** següents:
 - Can Rafelet, ubicat en el carrer Cases Noves 26, amb el codi SIN- D070 (abans SIN-D149) i Ca na catalina Botera (Cases Noves, 14), amb el codi SIN-D069 (abans SIN-D150), com a exemples d'edificis de la zona de ses Cases Noves.
 - Can Teu (Ramon Llull, 15), amb el codi SIN-D127 (abans SIN-D147) i Can Rafel Rotgeret (Ramon Llull, 20), amb el codi SIN-D128 (abans SIN-D0148), dos habitatges representatius de la tipologia d'edificis de la zona de la Bona Nova
 - Cas General (C/ Major, 37), amb el codi SIN-D102 (abans SIN-D157), per ser un edifici representatiu, d'una tipologia historicista, dins el poble de Sineu
 - El xalet de Ca n'Estela (C/ de Son Sabater, 13), amb el codi SIN-D145 (abans SIN-D149), ja que és l'únic edifici que segueix els preceptes

racionalistes. Les fotografies i la descripció són molt parcials, ja que ha estat impossible accedir a l'interior de la parcel·la.

- Can Cacá (C/ Bous, 87), amb el codi SIN-D063 (abans SIN-D146). La importància d'aquest element es troba a la façana, amb els plafons decoratius, i a l'interior, amb el sistema de voltes amb un pilar central. S'ha de dir, però, que no s'ha pogut accedir a l'interior, ja que cada vegada que s'ha realitzat la visita al poble, l'edifici es trobava tancat. S'ha realitzat la descripció de l'exterior i s'ha protegit tot l'edifici amb un grau B, que protegeix també l'interior.
- c. Pel que fa als **establiments de Son Rossinyol**, hem visitat la zona i hem realitzat dues fitxes: una que fa referència als murs de pedra en sec i als elements etnològics (SIN-F072, abans SIN-F093) i l'altre com a bé d'interès paisatgístic i ambiental (SIN-H007).
- d. La descripció de les **creus de coronament** de les edificacions han estat incorporades a la seva fitxa corresponent:
- Ca na Feliva: SIN-D117 (abans SIN-D074)
 - Can Salom: SIN-D115 (abans SIN-D080)
 - Can Gacies: SIN-D082 (abans SIN-D054)
 - Monestir Concepcionista: SIN-C007
 - Sa Casa Nova: SIN-D020 (abans SIN-D141)
- e. Pel que fa a les **creus del Via Crucis**, hem incorporat una nova fitxa SIN-B007 en la que es descriuen les tres esmentades a l'informe, a més d'una quarta, situada en el C/ del Sol, 1.
- f. Aquest punt fa referència als emblemes heràldics, les finestres esculpturades i els rellotges de sol:
- Hem incorporat una sèrie de fitxes de cada un dels **escuts** proposats: Posada de sa bastida (SIN-B014), Can Gacies (SIN-B008), Peixateria (SIN-B009), Sa Quartera (SIN-B010), Escorxador Municipal (SIN-B011), Can Monara (SIN-B012), Ca Madò Bel de S'Hostal (SIN-B018), Rectoria (SIN-B013), Monestir Concepcionista (SIN-B017 i SIN-B029), Ajuntament (SIN-B015), Casa Hospici (SIN-B037 i SIN-B038). A més, n'hem incorporat altres, com l'escut de Can Dameto (SIN-B019), l'escut del campanar de l'església parroquial, en el nínxol de Santa Bàrbara (SIN-B036), els tres escuts de Defla (SIN-B032, SIN-B033 i SIN-B034) i l'escut de Can Gili (SIN-B041).

Hem catalogat també una sèrie de **rellotges de sol**: els dos de l'església parroquial (SIN-F023 i SIN-F024, abans SIN-F076 i SIN-F077), el de l'església dels Mínims (SIN-F025, abans SIN-F078), el de Son Alcaines (SIN-F058, abans SIN-F079), el de Son Creixell (SIN-F059, abans SIN-

F080), el de Son Rossinyol (SIN-F060, abans SIN-F081) i el rellotge de la Torre de Can Font (SIN-F061, abans SIN-F082).

- En relació a les **finestres escultrades**, situades a les façanes dels habitatges, hem incorporat una modificació en el seu grau de protecció:

- SIN-D103 (abans SIN-D070). Hem incorporat la protecció A1 per a les dues finestres.
- SIN-D096 (abans SIN-D065). En el cas de Can Gili hem considerat necessari augmentar el grau de protecció de tot el conjunt (no només de la finestra), passant de A2 a A1, donada la gran quantitat d'elements medievals que encara es conserven.
- SIN-D146 (abans SIN-G006). Hem incorporat la protecció A1 per a la finestra. A més, aquesta és BIC per l'escut del bou que es pot veure en el centre. Hem afegit també fotografies de la finestra.
- SIN-D052 (abans SIN-G008). Hem protegit les dues finestres renaixentistes amb un grau de protecció A1. A més, hem incorporat fotografies de l'interior de la clastra i la sala capitular.
- SIN-D107 (abans SIN-D143). Hem incorporat la protecció A1 per a les finestres i per a l'escut del portal forà (que és BIC). Hem afegit també fotografies d'aquestes.
- SIN-D144 (abans SIN-D076). En aquesta fitxa hem incorporat la protecció A1 per a la finestra. A més, aquesta és BIC per l'escut de la sabata que es pot veure en el centre. Hem afegit també fotografies de la finestra.
- SIN-D140. Aquesta fitxa descriu una possessió, Son Font de Dalt. Hem procedit a donar un nou número a Son Garriga, SIN-D106 (abans SIN-D154), i hem donat una protecció integral A1 a la seva finestra. Hem afegit també fotografies de la finestra.
- SIN-D053 (SIN-C008). Hem donat una protecció integral A1 a la finestra conopial.

- g. Hem incorporat també, al catàleg, 15 noves fitxes de **baixos relleus i plaques commemoratives**, situades dins el terme de Sineu: Ca Madò Bel de s'Hostal (SIN-B022), Ca la senyora Frau (SIN-B023), Son Riera (SIN-B024), CEIP Sa Quintana (SIN-B039), Convent de les Germanes de la Caritat (SIN-B025), Monestir Concepcionista (SIN-B028 i SIN-B040), Ca Don Dionís (SIN-B020), Cas Trinxeter (SIN-B021), Placa commemorativa del centenari de madò Florida (SIN-B026), Can Querol (SIN-B027). A més, hem trobat una placa en el coll de cisterna de l'Ajuntament (SIN-B016), una placa a l'església de l'antic convent dels Mínims (SIN-B030), una placa a la plaça de Sant Marc (SIN-B031) i una placa sobre el portal fora de la Torre de Can Font (SIN-B035).

- A més, hem considerat necessari la inclusió de dues escultures commemoratives situades en el centre de Sineu: el Monument a la Dida (Sin-B042) i el monument al Ciclista Alomar (SIN-B043).
- h. Aquest subapartat fa referència als **aljubs de torrentim** i altres elements etnològics. Hem visitat tots els elements proposats i els hem incorporat al catàleg, amb els codis següents:
- Aljub i hort tancat de Can Barreter: SIN-F064 (abans SIN-F085)
 - Aljub de Son Terrola: SIN-F067 (abans SIN-F088)
 - Aljub i hort tancat de Can Pelut: SIN-F070 (abans SIN-F091)
 - Aljub de Ca l'amo Antoni de Son Ribes: SIN-F069 (abans SIN-F090)
 - Aljub de Can Tronxo: SIN-F066 (abans SIN-F087)
 - Aljub de Can Polla: SIN-F063 (abans SIN-F084)
 - Aljub de Son Ratet: SIN-F027 (abans SIN-F095)
 - Aljub i hort tancat de Ca n'Agustí Ció: SIN-F068 (abans SIN-F089)
 - Aljub de Ca na Joana Gallo: SIN-F062 (abans SIN-F083)
 - Aljub des Velar d'en Joan Quefe: SIN-F065 (abans SIN-F086)
- i. Hem incorporat al catàleg de patrimoni la **barraca de Can Teu**, amb el codi SIN-F071 (abans SIN-F092).
- j. Hem incorporat la **Fita de Sa Casa Baixa** com a element etnològic, amb el codi SIN-F076 (abans SIN-F096).
- k. Pel que fa a les dues **sínies** que s'esmenta a l'al·legació s'ha de dir que la Sínia del Camp Vanrell de Son Joan Arnau no s'ha trobada: s'ha realitzat una visita a la zona i no hem trobat l'element. Els propietaris de la sínia i el safareig de Son Fangos no ens han permès realitzar les fotografies de l'element, ja que consideren, i cito literalment, "que un particular no pot obligar a catalogar elements que són propietat d'altres persones".
- l. SIN-G011. Hem afegit a la fitxa les referències a tots els pous i construccions annexes de la mina que són susceptibles de ser inclosos a la fitxa de catàleg.
- m. Aquest apartat sol·licita l'exclusió d'una sèrie d'elements per falta de valor arquitectònic:
- Son Sabater, 8 (SIN-D102). Hem estimat favorable la seva eliminació del catàleg de patrimoni, ja que ha estat completament modificada, tant a l'exterior (perdent alguns detalls de la façana) com possiblement a l'interior de l'edifici.

- Plaça Reis de Mallorca, 4 (SIN-D129, abans SIN-D087). Hem revisat novament la fitxa de catàleg i hem desestimat la seva eliminació; pensam que, amb la eliminació d'una sèrie d'elements afegits durant la seva restauració (filera de teules o referit de la finestra de la planta baixa), aquesta és prou significativa per ser inclosa en el catàleg de patrimoni. Hem procedit a modificar l'apartat de Necessitat d'actuació.
- C/ de Lloret, 1 (SIN-D095, abans SIN-D028). Aquesta fitxa no ha estat eliminada, ja que pensam que queden restes a l'exterior, i poden quedar restes a l'interior prou importants per a ser inclosa en el catàleg de patrimoni. Hem procedit a modificar alguns punts de la fitxa, ja que ha modificat el seu ús, passant de ser un restaurant a un habitatge.
- C/ Veguer de Fora, 9 i 11 (SIN-D153 i SIN-D154, abans SIN-D109 i SIN-D110). Pensam que aquests dos element no es poden eliminar, ja que antigament formaven una sola unitat i poden encara contenir elements interessants (tant a l'interior com a la façana).

n. Aquest apartat presenta una sèrie de subapartats:

- Hem inclòs una nova fitxa, Can Ferrer (C/ des Sol, 1), amb el codi SIN-D140 (abans SIN-D153). Aquesta només especificava que s'havia de catalogar el porxo, ja que és un element únic dins la vila de Sineu, però nosaltres hem catalogat tot el casal, ja que pensam que s'ha de mantenir tot el conjunt i no només el porxo.
- Hem modificat el nom de la fitxa SIN-D053 (abans SIN-C008), Confraria de la Verge dels Pobres, per la seva denominació actual, ca Madò Bel de s'Hostal.
- SIN-D062 (abans SIN-D053). Hem modificat el plànol de sòl urbà
- SIN-F001. Hem modificat el plànol de situació de l'element, ja que era incorrecte.
- SIN-D142 (abans SIN-D100). S'ha modificat el plànol, ja que la grafia era incorrecte.
- Hem modificat la datació de la fitxa SIN-D050 (abans SIN-D024) amb les dates aportades a l'al·legació.
- SIN-D092 (abans SIN-D063). Creim que la situació de l'element és la correcte, per tant, no hem modificat el plànol de situació.
- De la fitxa SIN-D098 (abans SIN-D067) hem modificat l'apartat de protecció proposada, eliminant la protecció a la volumetria i mantenint només la protecció de l'arc apuntat.
- SIN-D099 (abans SIN-D142). Hem inclòs a les notes històriques la referència aportada a l'al·legació, en la que es documenta la data de sol·licitud d'obres.

Registre d'entrada 2010/1480: S'han realitzat modificacions a la fitxa de catàleg de Son Estela, catalogada com a SIN-D048 (abans SIN-D139) que afecten els següents camps:

- s'ha modificat la protecció proposada, eliminant la referència a la reconstrucció de les edificacions.
- Hem intentat especificar de forma més detallada els elements que es troben catalogats, eliminant les fotografies del safareig.
- S'han substituït totalment les fotografies per altres on es poden veure amb major qualitat els element catalogats. A més, a l'apartat de descripció, s'ha modificat el contingut i s'ha inclòs una major descripció dels elements de la possessió.

Registre d'entrada 2010/1481: Aquesta al·legació fa referència a la fitxa SIN-D104 (Carrer d'en Mas, 1, abans catalogada com a SIN-D071). Els propietaris de l'edifici sol·liciten una nova realització de fotografies, a més de la modificació d'una sèrie de punts de la fitxa. S'ha revisat novament la fitxa de catàleg i hem duit a terme les modificacions següents:

- Hem visitat novament l'element i hem realitzat noves fotografies, per substituir les que hi havia a la fitxa.
- Hem modificat l'apartat de perills eventuais, eliminant la consideració de perill l'ús com a garatge.
- A l'apartat de Necessitat d'actuació hem descrit quins són els elements a conservar: les voltes i el coll de cisterna del soterrani.

ANNEX 3. Informe de les al·legacions presentades al Catàleg de Patrimoni del Terme Municipal de Sineu (2013)

Durant el període d'informació pública relatiu a l'expedient de la revisió del Catàleg de Patrimoni del terme Municipal de Sineu, duit a terme el mes de juliol de 2013, s'han presentat un total de 5 al·legacions. A continuació es procedeix a resoldre les al·legacions presentades, tenint en compte el registre d'entrada:

Registre entrada 2013/621

Al·legació presentada per Ignacio Salas Pons, en representació del Col·legi Oficial d'Arquitectes de les Illes Balears.

En aquest document es presenten una sèrie de d'al·legacions a l'aprovació inicial de l'adaptació al Pla territorial insular de Mallorca (PTIM) del catàleg de patrimoni Històric de Sineu, amb data el 10 de juny de 2013:

1. La discrepància existent entre el títol de l'acord publicat al BOIB, que es refereix a un catàleg de béns patrimonials, i l'acord municipal adoptat, relatiu al Catàleg de Patrimoni Històric, per a la seva adaptació al PTIM.

També creiem convenient que sigui aclarit quin és, realment, l'abast i objecte d'aquest expedient de planejament; en realitat, es tracta de la nova formulació del Catàleg de Patrimoni que, com no pot ser d'altra manera, ha d'estar adaptat al PTMI.

Com ja s'anuncia a la mateixa al·legació, l'abast i l'objecte d'aquesta documentació és la de la nova formulació del catàleg de Patrimoni Històric de Sineu i aquest es troba adaptat al PTIM, com es pot veure a la memòria, a l'apartat 5 (Compliment del Pla Territorial de Mallorca).

En aquest sentit hem de recordar que dues anteriors versions del Catàleg, aprovades inicialment els anys 2002 i 2010, a dia d'avui no han continuat la seva tramitació; i que la versió de 2010 ja no podia ser aprovada inicialment si no se trobava adaptat al PTMI, vigent des de 2005. Per tant, entenem que no resulta viable tècnicament ni jurídica que ara siguin adaptats al PTIM aquestes anteriors versions.

Les dues versions anteriors, aprovades inicialment el 2002 i 2010, són la base de l'actual catàleg de patrimoni històric del municipi, amb una sèrie de modificacions, tant a les fitxes de catàleg com a la normativa i els plànols que els acompanyen, per tal que aquestes s'adaptin al PTIM, vigent des de 2005.

En aquest sentit, les fitxes elaborades compleixen la normativa que s'estableix a la norma 46 (Protecció de conjunts urbans), la norma 47 (Catàlegs), la norma 48 (Elements etnològics), la norma 49 (Rutes d'interès cultural) i la norma 50 (Rutes d'interès paisatgístic) d'aquest capítol.

2. Hem pogut constatar que l'expedient que es troba en exposició pública, objecte d'aquestes al·legacions, no ha estat signat per cap tècnic, havent de recordar que l'equip redactor multidisciplinari ha d'estar coordinat per un tècnic competent en matèria de planejament urbanístic, que ha de ser necessàriament un arquitecte o un enginyer de camins, canals i ports; i que amb la seva qualificació ha d'avaluar legalment la redacció del document, com a única forma de garantir la suficient solvència tècnica del treball realitzat.

Per aquest motiu el Catàleg de Patrimoni Històric de Sineu no resulta vàlid des del punt de vista legal i, per tant, aquest document no compleix amb la legislació vigent en la matèria ni s'ajusta a la jurisprudència al respecte.

El fet de que el catàleg no estigui signat és un error tècnic que es resoldrà, amb la signatura de tots els components dels diferents equips tècnics que han participat en la redacció del catàleg, a la documentació per a la seva aprovació provisional.

En relació als components de l'equip que elabora la redacció del catàleg s'ha de dir que en cap dels documents que fan referència a l'elaboració d'aquests consta que el coordinador hagi de ser, necessàriament, un arquitecte o un enginyer de camins, canals i ports. La única referència que es fa, en relació als equips de treball, és que han de ser equips multidisciplinaris i competents en la matèria, com per exemple arqueòlegs, historiadors, historiadors de l'art i arquitectes.

S'adjunta una imatge de la primera pàgina del document titulat "*Guió explicatiu per redactar els catàlegs municipals de patrimoni cultural i per adaptar-los al Pla Territorial de Mallorca*", elaborat i enviat pel Consell de Mallorca el 2010, en la que es pot veure la recomanació que es fa sobre els integrants dels equips redactors dels catàlegs.

GUIÓ EXPLICATIU PER REDACTAR ELS CATÀLEGS MUNICIPALS DE PATRIMONI CULTURAL I PER ADAPTAR-LOS AL PLA TERRITORIAL DE MALLORCA

Document orientatiu elaborat per facilitar la redacció, millora o adaptació dels catàlegs municipals en el que es recorda i desenvolupa allò que el PTM conté en aquesta matèria i la forma més adient per a la seva concreta aplicació.

La metodologia bàsica dels treballs preparatoris per a la redacció de catàlegs haurà d'incloure els processos següents:

- Buidatge bibliogràfic exhaustiu sobre el patrimoni del municipi, en publicacions locals i generals, actuals i històriques.
- Buidatge arxivístic sempre que sigui possible, i treball amb els tècnics municipals per identificar i documentar tots els elements de valor (de patrimoni, arxiu, cultura, urbanisme, obres, etc.)
- Consulta de catàlegs de patrimoni municipals redactats i/o aprovats anteriorment.
- Recorregut exhaustiu pel territori del terme municipal, a fi d'identificar els elements més evidents, però també els de més difícil detecció.
- Consulta d'altres catàlegs redactats per diferents entitats, i que són de consulta pública: FODESMA (catàleg de molins, catàleg de tafones, catàleg de camins, catàleg de camps marjats, etc.), Dept. Patrimoni (catàleg de pous), UIB (catàleg de béns mobles de l'església catòlica, en cas que s'hi vulguin incloure).
- Consulta de la Carta arqueològica de Mallorca. Aquesta servirà de referent per conèixer els jaciments que ja són protegits i que s'han d'incloure en el catàleg. Aquesta primera selecció s'ha de revisar, a fi de detectar si n'hi ha d'altres que mereixin ser inclosos en el catàleg. La fitxa de protecció dels jaciments ha de comptar amb una revisió de la seva ubicació en el territori i una delimitació exacta en la cartografia, tant del jaciment com del seu entorn, si en té. També s'hi ha d'incloure fotografies i la descripció de l'estat de conservació actualitzats.
- Consulta dels Béns d'Interès Cultural i Béns Catalogats (CIM) de cada municipi. Es poden consultar els expedients a la Direcció Insular de Patrimoni Històric. Aquesta protecció ha de constar a la fitxa, i anirà lligada a l'aplicació d'un grau de protecció màxim en el catàleg. Si el BIC té un entorn de protecció, aquest s'ha d'aplicar a la fitxa de catàleg, així com els criteris d'intervenció que s'hagin marcat a la protecció.
- Revisió dels arxius municipals per si hi ha peticions ciutadanes de protecció de qualche element patrimonial, a fi de valorar si s'han de tenir en compte.

Equip redactor: se considera adient que estigui conformat, com a mínim, per un arquitecte, un historiador/documentalista/arqueòleg i un historiador de l'art, així com que es pugui comptar amb l'assessorament d'altres professionals com: jurídics, geògrafs, etc. a fi de garantir que es compta amb els perfils professionals idonis per donar contingut complet al catàleg, en el marc d'un treball interdisciplinari.

1

Aquesta és la única referència que s'ha trobat en relació als integrant dels equips tècnics, ja que a cap dels documents consultats del PTM (Capítol II del Títol V- Medi Ambient i Patrimoni i Litoral- de les Normes del PTM i punt 2.2.5., El patrimoni urbanístic i arquitectònic, de la Memòria del PTM) es fa menció a aquest punt.

Hem de dir, també, que tots els equips que han realitzat el catàleg de patrimoni, des de 2002 fins a l'actualitat, han estat formats per diversos professionals en diferents disciplines, integrant tant arquitectes com historiadors, historiadors de l'art, arqueòlegs i enginyers d'edificacions. Per tant, no entenem que, des del Col·legi Oficial d'Arquitectes de les Illes Balears, no acceptin com a vàlida la documentació presentada.

Registre entrada 2013/641

Al·legació que fa referència a la finca anomenada **Son Font de Baix (SIN-D036)**, presentada pel propietari de la finca Andreu Ramis Real, en la que demana que la casa sigui eliminada del catàleg de patrimoni, al·legant una sèrie d'incorreccions a la fitxa que indiquen confusió entre Son Font de Dalt i Son Font de Baix.

Una vegada analitzada la documentació presentada, i tornat a revisar la fitxa corresponent, es procedeix a modificar una sèrie de camps d'aquesta:

- S'ha canviat el nom de la fitxa, ja que la denominació de la possessió no es correspon a aquesta propietat: la nova denominació és Casa de pagès a Son Font.
- S'ha modificat la tipologia de *casa de possessió* per *casa de pagès*; també s'ha modificat al camp de la descripció.
- S'han eliminat el camp de notes històriques
- S'han eliminat les dues referències bibliogràfiques.
- Es modifica l'apartat d'Intervencions preferents i admissibles, eliminant la referència al control arqueològic.

Es desestima la correcció de les coordenades i l'altitud ja que, una vegada comprovades, són correctes. Les coordenades i altitud que es canvien són les corresponents a la fitxa **SIN-D035**, Son Font de Dalt.

Es desestima també l'eliminació de la fitxa del catàleg de patrimoni del terme municipal de Sineu, ja que encara que no es correspongui amb una casa de possessió, pensam que presenta elements arquitectònics suficients com a casa de pagès per a la seva inclusió dins el catàleg de patrimoni.

Registre entrada 2013/666

Al·legació presentada per Joan Vanrell i Torelló, arquitecte i resident a Sineu. Demanda modificacions en una sèrie de fitxes entre les que citam:

1. Jaciments arqueològics

- 1.1. S'ha completat, a la fitxa SIN-A006 (Cova des Pou d'en Banys/Es Camí/Son Pere) l'apartat de situació i entorn, fent constar que l'element es troba a la Comuneta del Pou d'en Banys.
- 1.2. SIN-A016 (Es Clapers). S'ha consultat l'informe redactat per Arqueociència Serveis Culturals, i s'han duit a terme una sèrie de modificacions en alguns camps de la fitxa, com a Notes Històriques, Descripció de les estructures i Estat de Conservació. A més, s'ha tornat a visitar la zona i s'han realitzat noves fotografies.

1.3. SIN-A018 (Cova des molí d'en Gaspar). S'ha tornat a visitar la zona i s'ha afegit la protecció de la parcel·la on es troba la balma tancada de paret en verd. S'ha modificat també el plànol de la fitxa.

1.4. SIN-A023 (Conjunt prehistòric de Son Rossinyol/Es Velar). S'ha visitat novament la zona i s'ha afegit la protecció de les parcel·les 48 i 46 del polígon 12. Amb això, s'ha modificat l'apartat de Situació, Descripció de les estructures, Zona de protecció de l'element i el plànol de situació. També s'han incorporat noves fotografies.

2. Escultura monumental religiosa i heràldica

2.1. SIN-B003. Creu d'en Rebassa. En l'al·legació es demana es faci referència, a l'apartat d'Intervencions preferents la possibilitat de reposar l'element al seu lloc original. Després de revisar la nova documentació proposada a la mateixa al·legació, es modifica aquest apartat, incloent la frase *"Estudiar la possibilitat de col·locar la creu en el seu lloc original"*, tenint en compte que aquest desplaçament podria afectar el trànsit de la zona.

A més, s'ha modificat l'apartat de Treballs realitzats, on es fa referència a la restauració duta al terme els anys 90, i de Bibliografia, on s'ha afegit l'article consultat.

2.2. SIN-B005. Es demana el canvi de denominació de la fitxa, passant de Lleó de Sant Marc a Monument del Centenari. Després d'estudiar el petit text que acompanya l'al·legació, s'accepta el canvi de denominació.

2.3. Aquest punt fa referència a dues fitxes: SIN-B018 (Escut de Ca Madò Bel de s'Hostal) i SIN-B022 (Baix Relleu de Ca Madò Bel de s' Hostal). En aquesta es demana la modificació de les dues denominacions. Després de tornar a estudiar la documentació existent i la nova documentació presentada, s'accepta l'al·legació i es procedeix a la modificació dels dos noms de fitxes:

- SIN-B018 (Escut de l'antiga confraria de la Verge Maria dels Pobres)
- SIN-B022 (Baix Relleu de l'antiga confraria de la Verge Maria dels Pobres)

També s'han modificat els apartats de Notes històriques i de Bibliografia de les dues fitxes.

2.4. En aquest punt, es sol·licita la creació d'una sèrie de fitxes de catàleg per a protegir diversos elements que es troben dins el cementeri municipal.

Després d'una visita a aquest, s'ha decidit crear una única fitxa de catàleg que englobi la totalitat del recinte del cementeri. Aquesta fitxa té el codi **SIN- C011**.

Aquesta fitxa conté els elements proposats a l'al·legació:

- tanca i escanzell del cementeri antic
- mausoleu neogòtic de la família Font
- conjunt escultòric de la família Riutort

- tomba de Guillem Pastor Beltran
- làpida de la tomba de les Germanes de la Caritat
- làpida de la tomba de Josepa d'Espanya i Rossinyol
- làpida de la tomba de Joan Mayol i Bauçà
- tomba de la família Llull-Alonso
- làpida de la tomba d'Antoni Jaume Amengual
- conjunt de sepultures
- tomba del metge Francesc Servera

3. Arquitectura religiosa

- 3.1. En la al·legació es demana que es completin els apartats de notes històriques i bibliografia de les fitxes SIN-C005 (Oratori de Sant Josep) i SIN-C006 (Hospici). Una vegada estudiada la informació aportada pel demandant de l'al·legació, s'ha optat per afegir aquestes notes històriques a aquestes dues fitxes.
- 3.2. SIN-C009. Calvari. S'ha afegit la informació que apareix a l'al·legació a l'apartat de notes històriques i bibliografia.
- 3.3. En aquest punt es demana la creació d'una fitxa individualitzada per a la Capella de Defla.

Es desestima aquets punt de l'al·legació, ja que dins la fitxa SIN-D034, dins l'apartat descripció d'estructures, ja s'inclou la descripció de la capella tant dels elements exteriors, com dels elements interiors.

A la galeria d'imatges s'han d'afegit tres fotografies de la capella de Defla extretes del llibre *Les possessions de Sineu*.

4. Arquitectura civil

- 4.1. En aquest apartat es demana l'ampliació de la informació de la fitxa SIN-D045 a partir de l'obra de Vicenç Maria Rosselló i Verger: *Sa Torre de Montornés. La liquidació d'una possessió mitjana al Pla de Mallorca*.

S'ha consultat aquesta publicació i s'han duit a terme modificacions als apartats de Notes Històriques, Descripció dels elements, Cronologia (s'ha canviat el s. XVI pel XVII), bibliografia i treballs realitzats.

- 4.2. Es demana una protecció especial per una sèrie de rajoles vidriades ceràmiques, tant de forma individual com formant plafons.
 - Plafons de rajoles policromes que representen Sant Antoni Abat i Sant Miquel Arcàngel a les Cases de sa Ritxoleta de Baix (SIN-D005). En aquest cas s'ha afegit la informació dels dos plafons a la fitxa corresponent. A més, s'han inclòs dues fotografies d'aquests elements.
 - Plafó de Rajoles policromes que representa Sant Antoni Abat a les cases de Son Terrola. Una vegada visitada la propietat, s'ha optat per afegir l'element en una fitxa nova, dins l'apartat d'escultura monumental: **SIN-B045**.

- Les representacions de Sant Antoni Abat a:
 - SIN-A040 (Font de Mina de sa Torre de Montornes). En aquesta fitxa, a l'apartat de la Descripció, ja es fa referència a la rajola policroma. A més, s'ha afegit una frase a l'apartat d'Intervencions preferents i admissibles: "manteniment i protecció de la rajola policromada que representa a Sant Antoni Abat."
 - SIN-F046 (Sestadors de Sa Ritxoleta de Baix). A l'apartat de descripció ja es fa referència a la rajola policroma de Sant Antoni. A més, també s'ha fet referència a aquesta a l'apartat d'intervencions preferents i admissibles.
- Representació de la Mare de Déu de Sineu al portell de Can Perico Foradí a sa Casa Nova (polígon 6 parcel·la 233). Una vegada visitat el lloc proposat, s'ha creat una fitxa nova, amb el codi **SIN-B046**, en la que s'ha inclòs, a més del plafó de la Mare de Déu que el demandant sol·licitava, una sèrie de plafons de ceràmica que s'han trobat a la façana principal de la casa.
- Rajola del carrer de les Parres a ca madò Feliva (SIN-D117). S'ha incorporat, a la fitxa, la menció a la placa del carrer a l'apartat de Descripció de les estructures. També hem fet referència a aquesta a les Intervencions preferents i admissibles.

4.3 Plafons amb la imatge del Sagrat Cor de Jesús. Es sol·licita una especial protecció per a aquests medallons ceràmics. Una vegada estudiada la documentació, s'ha optat per incloure els medallons dins les fitxes de catàleg dels edificis ja protegits i dotar de nova fitxa de catàleg als medallons que no es troben a un edifici ja catalogat prèviament.

- SIN-C007. Monges tancades (Monestir Concepcionista) S'ha afegit la referència al Sagrat Cor en els apartats de Descripció de les estructures i a l'apartat d'Intervencions preferents i admissibles. A més, s'ha afegit una nova referència bibliogràfica a l'apartat corresponent i dues noves fotografies.

En relació a aquesta nova informació, també s'ha modificat la fitxa SIN-B017 (Escut a l'entrada del Monestir Concepcionista) i les fitxes SIN-B028, SIN-B029 i SIN-B040.

- SIN-C008. Rectoria (Església de Santa Maria). S'ha incorporat, a l'apartat de descripció, la menció al Sagrat Cor de Jesús situat sobre el portal d'entrada a la rectoria. També es fa menció a les Notes Històriques i a l'apartat d'Intervencions preferents i admissibles. A més, s'ha afegit una nova referència bibliogràfica a l'apartat corresponent.
- SIN-D081. Can Cutilles. S'ha afegit la referència al Sagrat Cor en els apartats de Descripció de les estructures i a l'apartat d'Intervencions preferents i admissibles. A més, s'ha afegit una nova referència bibliogràfica a l'apartat corresponent.

- SIN-D115. Can Salom. S'ha afegit la referència al Sagrat Cor en els apartats de Descripció de les estructures i a l'apartat d'Intervencions preferents i admissibles. A més, s'ha afegit una nova referència bibliogràfica a l'apartat corresponent.
- SIN-D113 Can Gomiles. En aquest cas, ja es feia referència al medalló del Sagrat Cor a l'apartat de Descripció de les estructures.

Hem afegit, a l'apartat d'Intervencions preferents i admissibles, la referència a la protecció a aquest element i també s'ha afegit una nova referència bibliogràfica a l'apartat corresponent.

A més, s'ha modificat la denominació de la fitxa, passant de Casa urbana C/ Parres, 3 a Can Gomiles.

- Can Pera (Carrer Tavernes, 6-cantonada-carrer Son Torrents). S'ha creat una fitxa nova per al plafó del Sagrat Cor. Aquesta té el codi **SIN- B048**.
- SIN-D146. S'ha afegit la referència al Sagrat Cor en els apartats de Descripció de les estructures i a l'apartat d'Intervencions preferents i admissibles. A més, s'ha afegit una nova referència bibliogràfica a l'apartat corresponent.
- Ca na Tonina Parreta (Carrer Llebeig,30). S'ha creat una fitxa nova per al plafó del Sagrat Cor. Aquesta té el codi **SIN- B047**.

4.4 Protecció a exemples d'estrelles mostrejades:

- Can Tià Pau (carrer Racó, núm 12-travessa-carrer Son Riera). Es desestima aquest punt de l'al·legació a causa de la impossibilitat, per part de l'equip redactor, de contactar amb el propietari de la vivenda. De totes maneres, es tindrà en compte aquesta informació per a futures modificacions i ampliacions del catàleg de patrimoni.
- SIN-D044 (Cases de Son Virgo). S'ha ampliat la informació, fent referència a l'estrella mostrejada, en tres apartats de la fitxa: a la Descripció de les estructures, a la Bibliografia i a Intervencions preferents i admissibles.
- SIN-D133 (Can Morro). S'ha ampliat la informació, fent referència a l'estrella mostrejada, en tres apartats de la fitxa: a la Descripció de les estructures, a la Bibliografia i a Intervencions preferents i admissibles.

A més, s'ha modificat la denominació de la fitxa, passant de Casa urbana C/ Reverend Arnau Ramis, 10 a Can Morro, i s'ha ampliat la informació de l'interior del casal a l'apartat de la Descripció, fent referència a l'article de Dínola que es proposa.

5. Béns Etnològics

- 5.1. Es demana la modificació de l'apartat de l'Estat de Conservació de Aljub de s'Escorxador (SIN-F001).

S'ha tornat a estudiar la documentació i la nova documentació proposada i s'han duit a terme una sèrie de modificacions en els apartats de Bibliografia i Treballs realitzats.

5.2. SIN-F021 (Voravies de la Vila de Sineu). Arrel de la petició de modificació de la fitxa, i de la petició de lligar aquestes voravies amb els diferents sistemes de recollida d'aigües, s'han duit a terme una sèrie de canvis a la fitxa:

- s'ha afegit la funció d'allunyar l'aigua de les bases de les façanes a l'apartat d'Ús actual i al de Funcionalitat
- s'ha modificat la Descripció de les estructures, afegint la relació d'aquestes voravies amb els diferents aljubs, situats dins el casc urbà, que es troben catalogats (SIN-F001, SIN-F027 i SIN-F063).
- Finalment, s'han afegit tres fotografies d'aquests aljubs catalogats, i la bibliografia que fe referència als aljubs lligats als eixos viaris.

5.3. Relotges de sol

- SIN-F025 (Relotge de Sol dels Mínims). S'han anotat i s'han duit a terme les modificacions oportunes de les dades aportades a l'al·legació, que fan referència a la descripció de l'element.
En aquest sentit, s'ha modificat també la data que apareixia a la descripció de la fitxa general de l'església dels Mínims (SIN-C003).

Dins els mateix punt de l'al·legació demana que s'afegeixin una sèrie de rellotges:

- El rellotge de sol de Can Seguí, es Camp Pla (polígon 2 parcel·la 66). Es demana la inclusió d'un rellotge de sol, situat en aquest lloc. No obstant, després d'una visita, hem comprovat que no hi ha cap edifici.
Es desestima aquest punt de l'al·legació.
- SIN- D005 (Sa Ritxoleta de Baix). En aquest cas, no consideram necessari crear una fitxa individualitzada per al rellotge de sol, ja que aquest és de nova construcció. Es fa una menció a aquest a l'apartat de Descripció de les estructures i s'inclou una fotografia a la galeria d'imatges.
- SIN-D142 (Son Riera). Aquest apartat de l'al·legació fa referència a dos rellotges de sol, situats a Cas Metge Gacies. A la descripció de la fitxa ja es fa referència a un d'aquests rellotges de sol; en canvi, no es té notícies de l'existència de cap altre d'aquests elements. Per tant, no s'ha duit a terme cap nova fitxa de catàleg, ja que aquest ja està ben especificat a la SIN-D142.
- Fitxa SIN-C007 (Monestir Concepcionista). L'al·legació ens parla de dos rellotges de Sol. A causa de la impossibilitat d'accedir a l'interior, s'han cercat notícies d'aquests dos rellotges a la bibliografia i s'ha optat per ampliar la informació a la fitxa SIN-C007 i no fer una fitxa individualitzada, ja

que, per la bibliografia no ens queda clar la situació d'un dels dos rellotges de sol. En aquesta fitxa SIN-C007 s'ha modificat l'apartat de Descripció de les estructures i s'ha afegit noves referències bibliogràfiques i noves fotografies.

- SIN-D034 (Defla). S'incorpora, a la fitxa general de Defla, la descripció i les fotografies del rellotge de sol, així com la bibliografia consultada.
- SIN-D107 (Can Gabriel Dameto). L'equip redactor del catàleg ha consultat diferents fonts documentals i en cap d'elles es fa referència a cap rellotge de sol a la casa. Una vegada analitzades les fonts anteriors, es va optar per consultar diferents fonts orals i cap d'elles coneixia l'existència d'un rellotge de sol a la casa. Per tant, davant la falta de notícies d'aquest, es desestima aquets punt de l'al·legació.

5.4. SIN-F027 (Aljub de Son Ratet). L'al·legació demana el canvi de denominació de la fitxa. Atenent les explicacions d'aquesta, s'ha optat per modificar el nom a la fitxa, passant d'Aljub de Son Ratet a Aljub de Can Polla II.

5.5. Es demana la inclusió d'una sèrie de fitxes de pedreres, com a mostra del sistema d'extracció de pedra per a la construcció que encara queden al terme i que han perdut la seva funció original reutilitzant-les o quedant inscrites dins garrigues:

- Pedreres de Sa Ritxola (polígon 1, parcel·la 236). S'ha fet una visita a la zona i s'ha inclòs una fitxa de les pedreres, amb el codi **SIN-F078**. Aquestes són una de les moltes pedreres que es troben situades en el Polígon 1, parcel·la 168 (és la parcel·la de Sa Ritxola).
- Pedreres de sa Torre de Can Font (polígon 1 parcel·la 10). S'ha inclòs una pedrera trobada dins la garriga de Sa Torre de Can Font, amb el codi **SIN-F080**. S'ha de dir, però, que aquesta no es troba dins la zona senyalitzada a l'al·legació, sinó que es troba situada en el Polígon 10, parcel·la 376.

Arrel de la inclusió d'aquesta nova fitxa, hem pogut comprovar que hi havia una errada al polígon i parcel·la de la fitxa SIN-D033 (Sa Torre de Can Font). Aquesta errada ha estat també modificada.

- Pedreres de Son Busqueret (polígon 12 parcel·la 341). S'ha inclòs una pedrera trobada dins la garriga de Son Busqueret, amb el codi **SIN-F081**.
- Pedreres de Son Rossinyol- Can Guillem de s'hort (polígon 12 parcel·la 505). S'ha visitat la zona i s'ha creat una nova fitxa de catàleg per a les pedreres: **SIN-F079**.
- Pedreres de Son Pere (polígon 12 parcel·la 329). S'han inclòs unes pedreres situades dins la parcel·la proposada, amb el codi **SIN-F082**.

5.6. Protecció de la galera del comellar de Defla (polígon 9 parcel·la 27). S'ha visitat la zona i s'ha creat una nova fitxa de catàleg per a aquesta galera, amb el codi **SIN-F083**.

5.7. Es demana la inclusió, al catàleg de patrimoni, de dos forns de calç:

- Forn de calç de la garriga de Son Pere (polígon XII, parcel·la 329). S'ha desestimat la inclusió d'aquest forn de calç. Després d'una visita a la parcel·la 329, no s'ha pogut trobar cap indicatiu de l'existència d'aquest element, a causa de la gran vegetació que hi ha a la zona (és una garriga de 146.725 m2, quasi inaccessible per la vegetació).
- Forn de calç de Sa Coma d'en Mateu de So n'Oliver (polígon IV, parcel·la 112). S'ha visitat la parcel·la proposada i s'ha creat una nova fitxa de catàleg per al forn de calç, amb el codi **SIN-F077**.

6. Béns d'interès Industrial

6.1. Fitxa SIN-G003 Es Cine. A l'al·legació s'ha aportat nova informació que s'ha afegit a la fitxa de catàleg, concretament als apartats de Notes Històriques, Materials i tècniques de construcció i Bibliografia. A més, s'ha afegit, a la Denominació, els dos noms amb què se'l coneixia: Cine Gacies o Cine Monumental de Sineu.

6.2. Fitxa SIN-G006 CP. Sa Quintana. A l'al·legació s'ha aportat nova informació que s'ha afegit a la fitxa de catàleg, concretament als apartats de Notes Històriques i Bibliografia.

6.3. SIN-G008 Sa Mola. Vist l'apartat de l'al·legació, procedim a modificar la denominació de la fitxa, canviant Sa Mola per Sa Farinera de Can Gual.

6.4. SIN-G011. Mina de lignit i llac. El demandant de l'al·legació considera que hi ha una confusió entre la Cimentera i les restes de les mines, a més de considerar que la zona a la fitxa del catàleg no es troba correctament delimitada.

S'ha tornat a visitar la zona i s'han realitzat noves fotografies d'elements que formaven part de les antigues explotacions mineres. Aquestes s'han afegit a la fitxa de catàleg. També s'han realitzat noves consultes bibliogràfiques, i a partir d'aquestes, s'ha modificat la descripció i les Notes històriques de la fitxa.

El plànol de situació també ha estat modificat, per incloure aquests nous elements.

6.5. Demanen que la incorporació de fitxes noves:

- Celler de Son Torelló (SIN-D146). La fitxa de catàleg ja incloïa la descripció del celler i algunes fotografies de l'estat anterior d'aquest. S'ha visitat novament i s'han realitzat noves fotografies. Es desestima la incorporació d'una nova fitxa.

- Celler de la Rectoria (SIN-C008). Una vegada visita el celler, s'ha incorporat, a la fitxa corresponent, una descripció del celler i una sèrie de fotografies.
- Celler de Can Servera (SIN-D064). La fitxa de Can Servera ja incorpora la descripció i fotografies del celler. Per tant, es desestima la incorporació d'una nova fitxa de catàleg per a aquest element.
- Celler Posada de Defla (SIN-D122). Es desestima la incorporació d'una nova fitxa del celler, ja que a la fitxa SIN-D122, a l'apartat descripció d'estructures, ja s'inclou la descripció d'aquest. S'han afegit dues fotografies d'aquest espai a la fitxa.
- S'ha desestimat la incorporació d'una sèrie de cellers a causa de la impossibilitat de contactar amb els propietaris i poder accedir a l'interior de l'edifici. Aquests són:
 - Celler de Can Ferrer (SIN-D140)
 - Celler de Can Mascaró (SIN-D101)
 - Celler de Can Merro (C/ Major,25)
 - Celler de ca na Rectora (SIN-D109)
 - Celler de Can don Bernardí (SIN-D110)

De totes maneres, es fa referència a aquests a la fitxa corresponent i es tindrà en compte l'existència d'aquests cellers per a futures modificacions i ampliacions del catàleg de patrimoni.

7. Béns d'interès paisatgístic i ambiental

- 7.1. SIN-H003. Es Fossar (Es Mercat). S'ha tornat a revisar el plànol i s'ha comprovat que falta una zona de la plaça per delimitar. Es procedeix a la modificació del plànol general i del plànol de situació de la fitxa.
- 7.2. Fitxes SIN-H007 (Establiments de Son Rossinyol) i SIN-F072 (Establiments de Son Rossinyol). L'al·legació demana la modificació dels plànols per incloure la totalitat dels establiments de la finca matriu. Hem consultat diferents fonts, com per exemple el plànol del geòmetra Pedro Moreno Ramírez, de 1858, i la parcel·la que es marca com a propietat de Son Rossinyol coincideix amb la parcel·la que s'ha marcat en els plànols de situació de les dues fitxes de catàleg.

Per tant, hem desestimat aquest punt de l'al·legació.

- 7.3 Jardins possessió de Defla (polígon X, parcel·la 27). A causa de la impossibilitat de visitar els jardins s'ha optat per cercar bibliografia on aquests apareixien i s'han escanejat fotografies. La descripció dels jardins ja s'inclou a la fitxa general de Defla; per tant, no s'ha creat cap nova fitxa de catàleg, sinó que s'ha incorporat tot a la SIN-D034.

Registre entrada 2013/667

Al·legació presentada per Miquel Gelabert Genovart, regidor de l'Ajuntament de Sineu, en representació del grup polític Sineuers Independents. En aquest escrit es demanen una sèrie de modificacions referents a la Memòria i a les Ordenances de protecció.

1. Memòria

- a. Es desestima l'eliminació dels punts proposats per aquest subapartat, entenent que aquest catàleg de patrimoni ha passat per moltes aprovacions i moltes redaccions fins a arribar al punt actual. Per això, creim necessari explicar cada una de les passes que s'han duit a terme, i pensam que tant el punt 1.4. com l'annexe 2 (abans annexe 1) són necessaris per a aquest document.
- b. S'ha fet referència, al punt 1.2., a la declaració BIC del conjunt històric de Sineu i s'ha creat un Annexe (annexe 1) en el que s'ha transcrit la declaració publicada al BOIB, per a una major facilitat de consulta.

També s'ha creat un article a les Ordenances (Article 24. Principals directius d'intervenció i mesures de protecció per al conjunt històric i el seu entorn de protecció).

- c. S'ha modificat el primer paràgraf del punt 1.1., per evitar confusions amb els termes de revisió i actualització. És cert que s'ha realitzat una revisió i actualització del contingut del catàleg (ja que algunes de les fitxes eren de 2002 i no tenien tots els camps que exigia el PTM de 2005), però sense que aquest tengués l'aprovació definitiva del Consell. Per això, hem canviat el sentit

de la frase, quedant així: “La present memòria descriu la **tasca realitzada** per l'equip de Portal Forà Dinamització Cultural, entre juny de 2009 i **febrer de 2014**”.

- d. S'ha modificat el primer i segon paràgrafs del punt 1.3., afegint una sèrie de punts per a que aquest quedi més clar:

“Els criteris d'actuació i la metodologia que s'ha utilitzat per a la **redacció** del catàleg de patrimoni han estat:”

“la primera passa va ser la de revisar la totalitat **dels elements que formaven part** del catàleg **realitzat fins l'any 2010**, i ubicar sobre el plànol cada un dels elements, tant de la zona urbana com de la zona rústica.

- e. Aquest apartat demana l'eliminació del punt 1.4 de la memòria. Pensam que aquest no s'ha d'eliminar, ja que conté la informació de tota la feina que s'ha realitzat entre 2010 (any en que es va dur a terme l'aprovació inicial) i 2013 ,en que es va desestimar l'aprovació inicial de 2010 i es va dur a terme una nova aprovació amb una modificació substancial del document.

Per a que això sigui més comprensible, hem modificat el primer paràgraf, quedant així:

“En la nova revisió del catàleg de patrimoni, **duit a terme el 2013 respecte la documentació realitzada fins el 2010**, s'han duit a terme dos tipus de modificacions: les que afecten a les esmenes realitzades pel Consell de Mallorca a altres catàlegs de patrimoni que estam realitzant i altres modificacions fetes per millorar la comprensió del catàleg i evitar duplicitats i una major quantitat de fitxes.”

- f. S'ha corregit la situació d'urbà a rústic de l'escultura de Jaume I del llistat del punt 4 de la memòria.
- g. S'ha inclòs, al llistat del punt 4 de la memòria, les direccions postals d'algunes fitxes d'arquitectura civil en les que s'identificaven amb el nom o malnom. S'ha de dir també que aquests han estat extrets de la bibliografia consultada, de l'anterior catàleg de patrimoni i d'algunes de les anteriors al·legacions presentades al catàleg. Aquesta afecta a les fitxes D049, D050, D052, D053, D054, D056, D057, D062, D063, D064, D069, D070, D072, D073, D074, D078, D081, D082, D087, D093, D095, D096, D097, D098, D099, D102, D103, D106, D107, D108, D111, D115, D117, D121, D122, D127, D128, D129, D131, D140, D142, D144, D145, D146, D153 i D154.
- h. S'ha eliminat la referència a la fitxa SIN-A018 (Cova del Molí d'en Gaspar) del punt 6, subapartat “Jaciments arqueològics excavats o afectats per obres”, ja que segons sembla, el descobriment d'aquesta cova va paralitzar la construcció d'una sèrie de vivendes en aquest solar.

De totes maneres s'ha afegit un poc més d'informació al subapartat “Jaciments d'especial rellevància”, al darrer paràgraf, ja que xerra d'aquesta mateixa cova;

en ell s'especifica que actualment s'estan estudiant les restes que es troben en aquesta cova.

- i. Es substitueix la paraula provisional per inicial al punt 8 de la memòria, al quart paràgraf.

2. Ordenances de protecció

- a. Es substitueix les dues referències al municipi d'Inca i es canvia pel de Sineu.
- b. Després de tornar a estudiar tota la documentació presentada, es modifica el paràgraf proposat del punt 25.2. (abans 24.2), afegint la següent informació: En aquells casos en els que la normativa vigent d'aplicació permeti un augment de superfície edificada **(és el cas dels edificis protegits amb el grau C)**...
- c. Es substitueix la paraula "ciutat" per "poble" al primer paràgraf de l'article 26 (abans article 25).

Registre d'entrada 2013/668

Al·legació presentada per Francisca Galmès propietària de l'immoble **Can Servera (Hotel León)**, situat al Carrer dels Bous, núm. 129. En aquesta es demana la no inclusió, dins la fitxa **SIN- D064**, d'una part de l'edifici situat en el C/ de la Unió 5.

Després de fer una visita a la part afectada de la referència cadastral, s'ha acceptat l'al·legació i es procedeix a eliminar, del plànol del catàleg, l'edificació situada en el C/ Unió, 5.